

„Tevyne“ Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pėnyčia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje PRENUMERATA METAMS: Suvienuose Valstijose \$1.50 Kitose Viešpatystėse \$2.00 „T E V Y N Ė“, 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tevyne“

Published Every Friday By the Lithuanian Alliance of America P. Jurgelutis, Sec'y & Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$1.50 To Foreign Countries \$2.00 „T E V Y N Ė“, 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 46 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918

New York, N. Y., Lapkričio (November) 13, 1925.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVI

Klaipėdos Rinkimų Oficialūs Daviniai

Italijoje Siaučia Fašistų Reakcija

Sirijoje Paskelbta Respublika

KLAIPĖDOS RINKIMŲ OFICIALŲS DAVINIAI

Pagaliam iš „Liet. Žinių“ sužinome galutinius davinius buvusių rinkimų Klaipėdos Krašto Seimelį. Tuos davinius skelbia „Eltas“, todėl juos reikia skaičiuoti oficialiais ir galutinais daviniais, kurie yra sekami: Lietuviškų sąrašų blokas gavo 2,501, autonominei sąjungai — 536, darbo federacija — 539, vokiečių vienybės frontas — 58,067, komunistų du sąrašai — 1,389 ir įvairūs smulkesnieji sąrašai — 295. Iš viso visam krašte paduoda 63,327 balsai, o buvo įtraukti į rinkimų sąrašus 76,411 žmonių.

Po vokiečių partijų vėliavomis į Klaipėdos seimelį yra įėję daug lietuvių, būtent vokiečių liaudies partijos — Gaidys, Liutkas ir Idželis, didžiųjų liaukininkų susivienijimo — Rugulis, Balčius, Pagalys, Butkeraitis, Baltramiejus, Šimkaitis ir Joniškis ir socialdemokratams, taip pat, atstovaus lietuvių Barčius ir Plepys. Lietuviškų sąrašų blokas gavo du atstovus — Bruožaitį ir Budrį. Tuo būdu iš 29 atstovų lietuvių yra 14 ir kitų — 15.

Dabar Klaipėdoj upas ramus. Vietinė spauda labai įvairiai reaguoja į rinkimų rezultatus. Socialdemokratams nusiminę ir gailisi susidėję su vienybės frontu; separatiniai eidami į rinkimus jie sakosi butų turėję daugumą. Lietuvių spauda laikosi ramiai ir šalta. Ji visus vokiečių veiksmus rinkimams besiuošančiant, kaip atėmimą balsų lietuviams ir nedorą bei akipileišką agitaciją, laiko neteisėtais.

ITALIJOJ SIAUČIA FAŠISTŲ REAKCIJA.

Romos žinios skelbia, kad visoje Italijoje areštuojami neva suokabininkai, kurių tikslu esą buvę nužudyti fašistinių diktatorių Mussolini, sukelti revoliuciją ir paskelbti respubliką. Nemaža fašistų diktatūros prieš areštuota ne vien Romoj, bet ir kituose didesniuose miestuose. Šiuo kartu fašistinės diktatūros reakcija atkreipta prieš socialistus ir masonus. Esą Mussolinio gyvybę apsaugoti tik laiku suareštuojant socialistą Zaniboni, kuris turėjo nužudyti fašistų premiera.

SIRIJOJ PASKELBTA RESPUBLIKA.

Bakri paskelbė Sirijos respubliką, o save apsisukė respublikos prezidentu. Jis taipgi yra ir vyriausias kariuomenės vadas ir kol kas vienatinis Sirijos valdonas. Tuojau po šito ir Prancūzijos valdžia paskelbė, kad ji sutinka pripažinti Sirijai autonomiją. Italija skolinga Amerikai \$2,138,000,000. Taipgi pereinot savaitės pabaigoje atvyko Amerikon ir Rumunijos finansinė misija irgi tartin Rumunijos karo skolų Amerikai fundavimo reikalui.

PRANAŠAUJA ANGLIAKASIŲ STREIKO UŽBAIGA.

Pranašaujama valstijos gubernatorius Pinchot pranašauja, kad kietųjų angliakasyklų darbininkų streiko užbaiga jau nebetoli, nes esą abi pusės darosi jau sukalbesnės. Lapkričio 9 d. gub. Pinchot pakvietė į atskiras konferencijas Angliakasių Unijos prezidentą Lewis ir angliakasyklų savininkų atstovą Inglis ir spėjama, kad mėginis daryti spaudimą užbaigimui streiko. Vašingtono žinios skelbia, kad prezidentas Coolidge savo pranešime kongresui, kurio sesija neužilgo prasidės, neduos jokios rekomendacijos reikalavimų streiko. Esą prezidentas nusistatęs laukti iki visuomenės balsas užbaigs streiką. Federalė Anglies Komisija pranešė, kad kietosios anglies visoje šalyje užteks iki pradžiai sekamųjų metų. Tuo tarpu Angliakasių Unijos viršininkai pareiškė, kad angliakasiai neatsisakys nuo savo teisingų reikalavimų, nors prisieitų streikuoti ir du metu ir tokiu streikui umija yra pasirengus. Taipgi unijos viršininkai rimtais argumentais pasiremdami apskaitina kasyklų savininkus už šį streiką.

PRANCUZŲ BĖDOS SU FINANSAIS.

Nežiurint, kad naujai performuotas Prancūzijos ministrų kabinetas laimėjo parlamento pasitikėjimą, tačiau vyriausybės pozicija siubuoja, kuomet kyla finansų klausimas. Ministrų kabinetas priėmė įstatymų sumanymą, kuriuo einant uždedama nemaži mokesniai visiems ir už viską, kad tuo būdu surinkus 80

čius 14 metų. Vienok dabar tikrinama, kad šitas vyriausybės sumanymas sutiks parlamente nemažo pasipriešinimo, o senatas jau tikrai atmesias šitą planą.

NAUJOS DERYBOS DEL SKOLŲ FUNDAVIMO.

Pereitą savaitę atvyko Amerikon Italijos finansinė misija su finansų ministriu grafu Volpi priešakyje tartin su Jung. Valst. valdžia Italijos karo skolų Amerikai fundavimo reikalui. Jau derybos eina, vienok labai sunkiai ir reikiama abejonių delei pasekmingo susitarimo. Italija skolinga Amerikai \$2,138,000,000.

Taipgi pereinot savaitės pabaigoje atvyko Amerikon ir Rumunijos finansinė misija irgi tartin Rumunijos karo skolų Amerikai fundavimo reikalui.

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

Prancūzų žinios skelbia, kad morokiečių vadas Abdel-Krimas jau iš visų pusių apsuptas ir užpuoliamas jis daugiau nepavojingas.

Austrijos valstybės tarnautojų streiko išvengta. Valdžia pasiūlė visiems civiliams valstybės tarnautojams pakelti algas 28%. Tarnautojai ant to sutiko.

Šiais metais 40,000 amerikonių aplankė Ispani-

ją. Esą šitokio žymaus skaitliaus amerikonių apsilankymo Ispanijon prižadasti yra karas su maurais.

Nauju Rusijos raudonosios armijos vadu ir karo komisaru paskirtas Klemeny Vorosil. Esą šis karininkas pasižymėjęs komunistų kovose prieš Kerensko valdžią.

Naujai išrinktasis Latvijos Seimas respublikos prezidentu vėl išrinko Jahnį Čakste, kuris ir iki šiol buvo Latvijos prezidentu.

Laivas „City of Rome“, kuris nuskandino submariną S-51, ir pats priakuro ir šaukėsi pagalbos lapkr. 6 d.

Maskvos žinios skelbia, kad tenai suareštuota daug vengrų, nes susekta, kad yra daug atbėgusių Rusijon vengrų, kurie tarnauja Vengrijos valdžiai kaip šnipai.

Kanados pralaimėjusių parlamento rinkimus liberalų ministrų kabinetas atsistatydino lapkr. 6 d.

Persijos naujasis valdonas Reza Kahn, kurį parlamentas paskyrė vieton prašalinto nuo sosto šacho Kadžmar Hamad, tikisi valdyti šalį kaip monarchas. Prašalintasis šachas pareiškė protestą ir užtikrino, kad jis nuo sosto neatsisakys.

Iš Lietuvos Laikraščių

KĄ LENKAI GRAŽINA.

Einant susitarimu, padarytu tarp Lietuvos ir Lenkijos Raudonųjų Kryžių spalių m. 23 d. Varėnų miestely turi įvykti pasikeitimas abiejų šalių belaisviais. Iš Lietuvos pusės gražinama Lenkijon 13 lenkų belaisvių. Lenkai privalo sugrąžinti 25 lietuvių belaisvius, jų tarpe du vaikus mažamečius, iš karo laikų užsilikusius Lenkijoj.

Šie lietuviai belaisviai žada grįžti Lietuvon: Blinstras Stasys, Bortnikočius Vladimiras, Grigas Simonas, Janonis Jonas, Jurkunas Pranas, Jurkonis Antanas, Kadyšius Jonas, Molis Mykolas, Pokirka Juozas, Pačys Andrius, Rastenis Jonas, Rusilevičius Karolis, Rutkevičius Aleksandras, Šiaudinis Martynas, Šilekis Silvestras, Šlaidžis Aleksandras, Umbrasas Antanas, Valentukevičius Jonas, Žemaitis Mečislovas, Žilinskis Vincentas ir vaikai: Kostas Šnapštys ir Petras Venclovas.

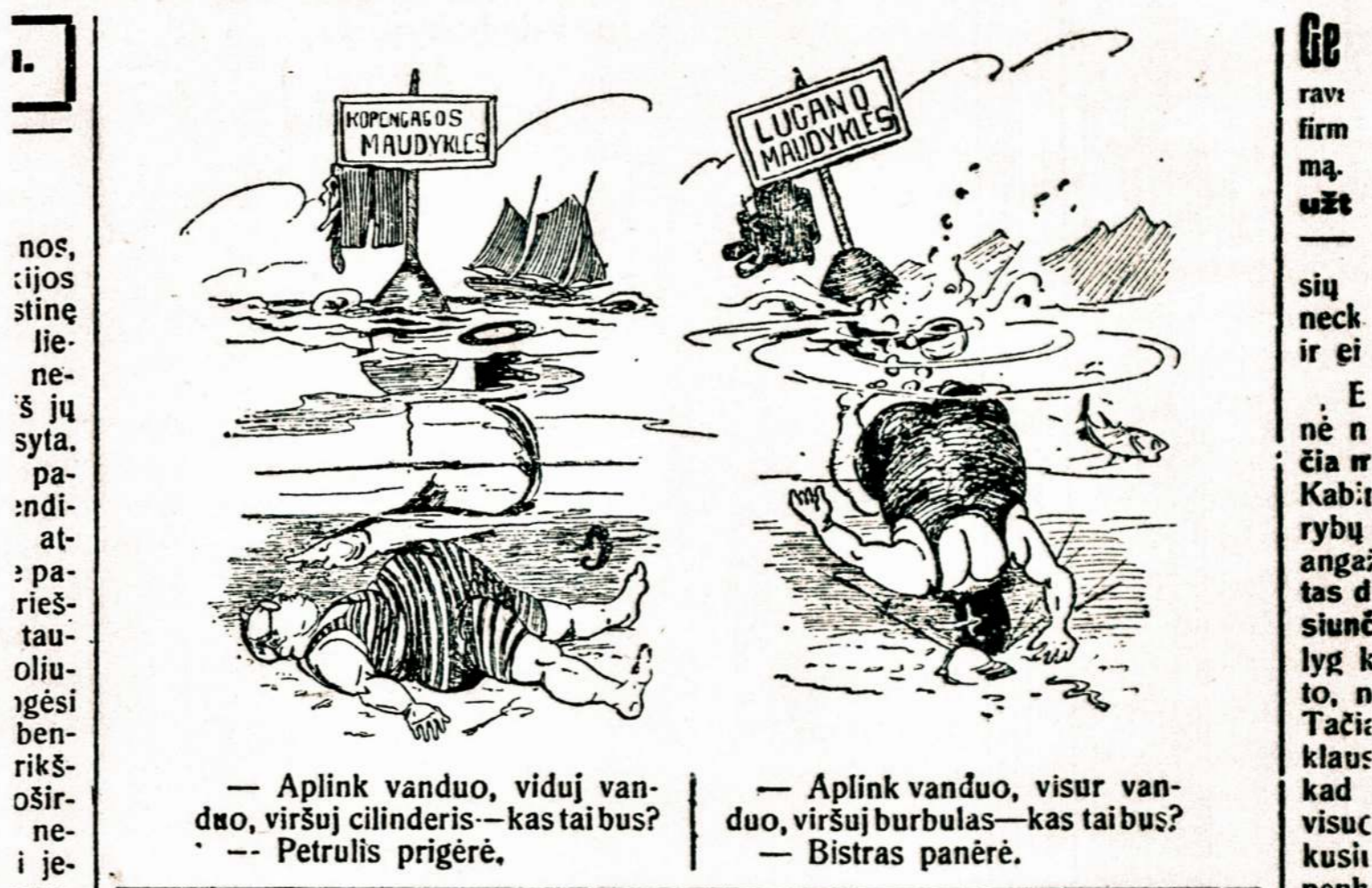
Be viršminėtų asmenų iš Lenkų dar buvo reikalauta grąžinti belaisvius Biadulskį Juozą ir Lipeiką Ypolitą, bet paaiškėjo, kad pirmasis jų miręs, o antrasis paliuosutas. Be to, Lenkai turi pranešti Varėnoj mūsų atstovams Lenkų vy-

paluosavimo dar sekančių belaisvių, laikomų Lenkijos kalėjimuose: 1) Kasikevičiaus Leonido, 2) Tarasovo Igno ir 3) Grigo Jono ir tim tikrą gatvę ir krato butus. Suimtųjų esą šimtai. Ypatinga yra tai, kad suimtieji tuojau buvo varomi į stotį ir iš ten vežami geležinkelium. Šita aplinkybė sukėlė paniką mieste. Suimtųjų giminės nežinojo kas daryti ir kur pagalbos šauktis. Vėliau buvo pranešta, kad suimtieji gabenama į Lentvaravą. Suimama komunistai. Suprantama, kad iš tokio didelio suimtųjų skaičiaus bus daug tokių, kurie nieko bendra neturi su komunizmu.

RYGOS LIETUVIAI IR VILNIUS.

Rygos lietuvių gausingas susirinkimas, minėdamas penkmetines Lietuvos sostinės Vilniaus pagrobimo sukaktuves, priėmė rezoliuciją, kuria prašo Lietuvos Seimą nieku būdu nesutikti su Vilniaus dabartine padėtimi. Rygos lietuviai taip pat prašo daryti rimtų pas-

Lietuvos Klerikalų Reakcijos Dokumentai

prantamas lenka džiaugsmas del de- ir naujas Lietuvos ministrų kabine rybų Kopenhagoje. Lenku spauda val- tas duodasi lenkams išmadyti, su tuo

Čionai skaitytojas mato reprodukciją tos nekaltos karikatūros, kuri tilpo „Lietuvos Žinių“ Nr. 228 iš š. m. spalio mėn. 11 d. Už šitą karikatūrą konfiskuotas minimas „Liet. Žinių“ Nr., o laikraščio redaktorė F. BORTKEVICIENĖ be teismo įmesta visam mėnesiui į katorginį kalėjimą. Iš žemiau telpančių dokumentų, kurie perspausdinami iš tų pačių „Liet. Žinių“ skaitytojas matys kokia žiaurumo pasiekė Lietuvos kuonigų įvesta katalikiškoji reakcija.

DELKO KONFISKUOTOS „L. ŽINIŲ“?

NUTARIMAS Nr. 1704.

Nuorašas. 1925 m. spalio mėn. 10 d. Aš, Kauno miesto ir apskrities Karo Komendantas, Pulkinkas leitenantas, Brazilevičius Vladas, peržiūrėjęs laikraštį „Lietuvos Žinios“ iš š. m. spalio mėn. 11 d. Nr. 228 einant Ypatingų Valstybės apsaugos įstatų 12 § nutariau: Einant mano skelbimu iš 1922 m. gruodžio mėn. 20 dienos už patalpinimą minimam laikraštyje Seimo Pirmininko, einančio Respublikos Prezidento pameigos pono Petruolio ir Ministro Pirmininko ir Krašto Apsaugos Ministerio pono Bostro karikatūrų minėto laikraščio redaktorę pil. F. BORTKEVICIENĖ už valdžios atstovų šmeižimą ir jų autoritetą žeminimą nubausti 2,000 litų arba 1½ mėnesio, o laikraščio 228 Nr. platinimą sustabdyti. Šis nutarimas vykdomas į 3 dienas nuo paskelbimo dienos.

Nutarimo nuorašus pasiųsti Krašto Apsaugos Ministeriui per II-os Karo Apygardos Viršininką sulig Ypat. Valstybės Apsaugos Įstatų 17 §. Originalas pasirašė ir nuorašus su originalu sutinka. Pulk. leitenantas V. BRAZILUOLIS, Kauno miesto ir apskrities Karo Komendantas.

JO EKSCELENCIJAI PONUI APSAUGOS MINISTERIUI

Dienraščio „L. Žinios“ redaktorės Felicijos Bortkevičienės, gyv. Kaune, Laisvės Alėja 60 Nr.

P R A Š Y M A S.

Kauno miesto ir apskrities Karo Komendantas savo nutarimu iš š. m. spalio m. mėn. 10

KAUNO KALĖJIME.

Laikiniai ejęs Kauno kalėjimo viršininko pareigas p. Razminas paskirtas Panevėžio auskrities kalėjimo viršininku.

Kauno kalėjime dabar esama 1,350 kalinių, jų tarp pat prašo daryti rimtų pas-

dienos nubaudė mane 2,000 litų pinigines pabaudos arba pusantro mėnesio kalėjimo už įdėjimą „Lietuvos Žinių“ Nr. 228 karikatūros, kurioje pasireiškęs jų autoritetą žeminimas“, be tuo pačiu nutarimu laikraščio Nr. 228 platinimas sutabdytas.

Šį Karo Komendanto nutarimą aš laikau neteisingu ir netikslingu sekančių motyvų dėliai: 1) politinių karikatūrų spausdinimas periodiniuose laikraščiuose (leidiniuose) yra įgijęs pilietybės teisės visam kultūriniam pasauly. Ir pašmus Lietuvoje karikatūros politinėmis temomis buvo dedamos įvairių pakraipų laikraščiuose, bet ne kartą ligi šiol ne vienas laikraštis nebuvo už tai nubaustas. 2) Karikatūra, įdėtoji „L. Žinių“ Nr. 228, neturėjo ne mažiausio tikslo ir noro nei šmeižti valdžios atstovų, nei jų autoritetą žeminti; jinau tikta švelniai pašiepia derybas su lenkais, nurodydama, kad vienas ministrų kabinetas del tų derybų sugriuvo ir perspėja antrąjį kabinetą kad jį gal laukti del tos pačios priežasties toks pat likimas. 3) Kadangi nei piliečiams nei laikraščiams negalima atimti teisės protestuoti prieš derybas su lenkais, tai nėra pagrindo bausti mane už įdėjimą karikatūros, kurios vienintėlis tikslas protestuoti prieš derybas su lenkais.

Todel turiu garbės prašyti Jusų Ekscelenciją atmainyti minėtą Kauno Karo Komendanto nutarimą ir nuimti uždėtą man pabaudą, o kol šis skundas bus išspręstas, prašau sustabdyti Karo Komendanto nutarimo vykdymą.

F. BORTKEVICIENĖ IŠ VESTA Į KALĖJIMĄ.

Spalių 13 d. lygiai pusę trečio atėjo į „L. Žinių“ Redakciją III nuovados policininkas ir pareikalavo sumokėti 2,000 litų pabaudos. F. Bortkevičienė atsakė pinigų neturinti. Tuomet policininkas pareikalavo eiti į nuovadą, iš kur 6 val. turėjo eiti į Kauno kalėjimą. Nuvedus p. Bortkevičienę į nuovadą, tenai gauta karo komendanto te-

kevičienė paleidžiama ligi naujo parėdymo.

Spalių 20 d. lygiai ½ 10 val. ryto policija areštavo „Lietuvos Žinių“ redaktorę p. Bortkevičienę del užpereito sekmadienio konfiskuotojo „Liet. Žin.“ numerio. Redakcijos nariams ir bendrabarbiams lydint p. Bortkevičienę ginkluoto policininko nuvesta į III nuovadą, iš kur 10 val. 40 m. nuvesta į Kauno Sunkiųjų Darbų Kalėjimą, kurio, geležimis kaustyto durys prasivėrė 10 val. 45 min., prarydamos visam mėnesiui Lietuvos demokratizmo ir spaudos laisvės pionierę.

F. BORTKEVICIENĖ IŠ KALEJIMO ISPIRKTA.

Pasklidus žinioms, kad F. Bortkevičienė įmesta katorginį kalėjimą, tuojau pradėjo plaukti iš įvairių Lietuvos kraštų užuojautos pareiškimai p. Bortkevičienei ir protesto rezoliucijos valdžiai prieš tokį jos žiaurų reakcijos žygį. Taipgi visuomenė atsiliepė ir gausiomis aukomis p. Bortkevičienės iš kalėjimo išpirkimui. Ir štai „L. Ž.“ spalių 27 d. laidoje pranešama:

Dėka visuomenės, su tokia širdinga užuojauta ir gausingomis aukomis atsiliepusios „Liet. Žinių“ redaktorės p. Bortkevičienės įmetimo kalėjimui, reikalaujamoji 1,500 lit. „L. Žin.“ pabaudos suma buvo įnešta spalio 24 d. rytą 11 val. ir tą pačią dieną 12 val. p. Bortkevičienė iš kalėjimo paleidė. Jos pasitikti ties kalėjimo vartais susirinko kelių dešimčių artimiausių žmonių burys. Čia jau stovėjo trys policininkai, kurie labai rupestingai reikalavo išsiskirstyti. Ponai Bortkevičienei išėjus iš kalėjimo vartų, jai įteikta kelios puokštės gėlių, ir susirinkusiųjų bei tų 3 policininkų lydima p. Bortkevičienė grįžo į savo nuolatinį darbą. Pažymėtina reikšmingas supulimas. Ponai Bortkevičienė iš kalėjimo paleidus ir jai L. Alėja namo einant, pravažiavo autobusas, pilnas grąžintųjų iš Lenkijos lietuvių kalinių...

Tokiū būdu pereita spalio

Ge ravi firm ma. užt. sių neck ir gi. E nē n čia r Kabi: rybų anga: tas d slum: lyg k to, n Tačia: klaus: kad visuc kusiu penh spēM mas

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai raštai, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

VILNIAUS ATVADEVIMO PROBLEMA.

Tulas laikas atgal pažymėjome Rusijos užsienio politikos liniją ir padarėme išvadą, kad Lietuvai nėra jokio pagrindo tikėtis svetimų pagalba Vilniaus atdavimui. Nuo to laiko įvyko ir kitas svarbus pasikeitimas tarptautinės politikos arenoje, kuris dar aiškiau parodo, kad ta nekurių lietuvių viltis svetimųjų pagalba visiškai išnyksta.

Šitas naujas įvykis, tai Locarno konferencijos pasiektos sutartys ir pasirašytas saugumo paktas. Šito susitarimo tarpe Vokietijos, Prancūzijos ir Belgijos žymiai sustiprinama šiandieninė tarptautinės politikos konjungtura ir sureguliuojami santykiai tarpe didžiausių priešų. Į šitas sutartis tarpe Vokietijos ir Prancūzijos ir Belgijos įtraukta ir kitos didžiosios Europos valstybės. Ant kiek šitas saugumo paktas yra svarbus liudija ir toji aplinkybė, kad net pati Rusija prisipažino, kad jos politika nugalėta ir tuojuo nieko nelaukiant Rusijos diplomatai mėgina susitarti su Prancūzija. O pastarosios nusistatymas linkui Lietuvos kiekvienam yra gerai žinomas iš Varšavos avantiūrų prieš Lietuvą.

Taigi pakartojame, kad dabar Lietuvai belieka viešpatinis kelias ir Vilniaus atdavimui, ir savos nepriklausomybės užtikrinimui, tai pasitikėti vien savomis jėgomis. Ir tą pasitikėjimą sevomis jėgomis reikia kuogiliausiai įauklėti Lietuvos visuomenėje. Bet ant nelaimės šiandieninis Lietuvos gyvenimas negali šito duoti. Valdomas kraštas vien žiauriausios reakcijos priemonėmis negali auklėti tautos savistovumo, tvirtu pasitikėjimu savomis jėgomis. Visuomenės iniciatyva, pasiryžimas yra slopinama net kalėjimais ir tuo būdu galutinai užmušama dar ir esamas jausmas pasitikėjimo savomis jėgomis ir naikinama tautos jėgos, kurios taip reikalingos apsaugojimui net pačios Lietuvos nepriklausomybės, jau nekalbant apie Vilniaus atdavimą.

Sekamas svarbus dėsniš Vilniaus atdavimui ir Lietuvos nepriklausomybės užtikrinimui, tai tobulas demokratinis Lietuvos viduje susitvarkymas ir jos valdymas. Ką šiandieniniai Lietuvos viešpatiai su savo reakcijos politika gali pasiekti Vilniaus atdavimo plotmėje, aiškiai parodo Klaipėdos kraštas. Ir kasgi panorės dėtis prie tokios valstybės, kurioje net Valstybės Konstitucija laikoma nieko nereikšiančiu popieriniu žodžiu.

judinėja valdžios opozicijos žmonių galvomis. Tokia valstybės padėtis tegali tik atstumti ir norinčius prisidėti prie jos žmones, jau nekalbant apie pritraukimą palankių ir kitai valstybei žmonių. Taigi Lietuvos valdonai ir šitą dėsniš Vilniaus atdavimui yra sutremę savo partijinio apsvaigimo kvaitulyje.

Akyvaizdoje šiandieninio pasaulinės politikos krypsnio Vilniaus atdavimo pagrindu belieka tik patys Vilniaus krašto gyventojai — lietuviai ir kiti demokratiniai nusistatę elementai. Bet tie demokratiniai elementai liks prie Lietuvos tik tuomet, kuomet pačioje Lietuvoje bus demokratiniais dėsniais sutvarkytas gyvenimas. Tuomet ir viso pasaulio pažangioji demokratija užtars Vilniaus krašto gyventojų balsą, kuomet jie pareikš norinti prigulėti demokratinę Lietuvos valstybei. Prie klerikalishkos Lietuvos, kuri yra valdoma vien katalikiškos reakcijos žiauriosis priemonėmis, niekas nenorės prisidėti ir niekas pasaulyje tokios Lietuvos reikalų užtarti nenorės. Todėl laikas Lietuvos žmonėms pagalvoti apie įvedimą savo krašte demokratinės valdžios ir teisybės ir teisėtumo dėsniais paremtos tvarkos. Tuomet ir Vilniaus atdavimo problema palengvės.

MUSŲ GYVENIMO PUVĖSIAI.

Pasidairius po Amerikos lietuvių gyvenimą — skaudu ir liudna pasidaro. Toks mažytis, toks silpnutis ir menkas tas mūsų visuomeninis gyvenimas, o vienok skildinai pilnas jis įvairių gyvenimo puvėsių, kurie baigia viską naikinti, kas dar yra likę pas mus prakilnaus, gražaus ir švento. Kiek šlykščiausios demagogijos, biauriausiu intrygų mūsų visuomeniniam gyvenime, tai sunku ir apsakytinai!

Išnyko pas mus pakantų ir pagarba kitų žmonių įsitikinimams ir nuomenei. Neliko jau nei šešelio rimtos, prakilnios idėjinės kovos pagrindų. Visur tik šmeižtai, demagogija, intrygų ir vis kokiais tai neaiškiais, nežinomais tikslais ta daroma, nesa tuose puvėsiuose nesimato nei kristalio idėjinės kovos pradų. Ir visas mūsų gyvenimas šiandien puvesia užnuodintas. O mūsų laikraštija, tas gyvenimo veidrodis ir liaudies vadas — pirmoje vietoje to supuvimo stovi. Tarsi didžiulama mūsų laikraščių tik tam ir leidžiama, kad demoralizavus visuomenę, užuot ją tobulinus, kad sėjus tą supuvimo dvasią dar ir sveikoje visuomenės dalyje, užuot gydžius jau sergančiąją tuo dvasios supuvimu visuomenę. Tai liudnas ir skaudus faktas...

Nėra pasaulyje spaudos, kurioje nebūtų ginčų, polemikų ir kritikų įvairiais paties gyvenimo keliamais klausimais. Nėra ir tokios gyvos tautos, kurioje nebūtų įvairaus krypsnio visuomeninių grupių, kurios irgi veda ginčus tais pačiais gyvenimo klausimais. Tačiau kiekvienoje moraliai ir protiškaai sveikoje tautoje ir visos kritikos ir barniai veda-

ma moraliai sveika ir konstruktive kryptimi. Nes be to yra neįmanomas ir paties gyvenimo tobulinimas ir visuomenės kultūrinimas.

O pas mus... geriau nekalbėti. Pas mus vien neapykanta ir demagogija yra visagaliais viešpatiais. Musų ir taip jau silpnos kultūrinės jėgos galutinai žudomos įvairiais puvesių nuodais. Musų gyvenime jau pasidarė beveik neįmanomas jėkimas rimtas ir konstruktivis darbas, nes ir visą visuomenę jau baigia apimti to moralio ir protinio supuvimo nuodai. Musų gyvenime jau nebeliko nieko švento, nieko neliečiamo kitų įsitikinimų žmonių šventykloj — jų sąžinėje. Musų gyvenimo supuvimo apaštalai su savo šlykščiais demagogijos dariais rėplioja į atskirų žmonių šventyklą — sąžinę, spiaudosis ir biauvoja viską, kas tik jiems nepatinka, ką tik jie užtėmija švaresnio, doresnio.

Mūsų gyvenime nieko nereikšia įvairiais prasimanymais remianties moraliai užmušti žmogų, sunaikinti

jo gyvenimą, jo ateitį, bytik tuo būdu sau asmeninės naudos kiek pasiekus ar savo grupės interesams pasitarnavus. Labai dažnai musų spaudoje nestinga net ir tokio asmenų niekinimo, iš kurio niekam jokios naudos negali būti. Ir kuriuo tikslu šitai daroma? Ką manome pasiekti šituo keliu eidami?

Vyrai, visuomenės grupių vadai ir laikraštinkai, pažvelgkite kur patys einate ir kur tą nelaimingą visuomenę tempiate! Per toli jau nueita linkui supuvimo pelkių ir todėl labai jau laikas žengti į sveiko visuomeninio gyvenimo kelią. Laikas jau atgaivinti rimta ir konstruktivė idėjine kritika, kad apsaugojus dar galima visuomenės dalį nuo įklimpimo į tuos pražūtingus gyvenimo puvesius. Supraskime broliai, kad eidami vien puvesiais nuklotu keliu ir patys žusime ir kartu pražūdydysime musų visą visuomeninį gyvenimą, kurio sukūrymui tiek daug trauo ir sunkaus darbo padėta.

PERŽVALGA

PAVOJINGAS SKANDALAS.

„Naujienose“ telpa Žydų Telegrafo Agentūros iš Kauno išsiųsta spalį 28 d. sekama žinia:

„Lietuvos Valstybės bankas, kurs beveik visuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose turi savo skyrius, šiandie sustabdė išmokėjimus pinigų. Verslininkuose žyduose del to kilo panika.

Oficialiai bankas nesisako bankrotavęs, praneša tik, kad išmokėjimų negalys daryti del to, kad neturys pinigų.

Lietuvos Valstybės banke laiko pasidėję pinigus ne tik privatiniai verslininkai, bet ir visos žudų viešosios įstaigos, tarp jų ir veikiantis Lietuvoj „Hais“ organizacija. Bankrotavimas Lietuvos valstybės banko reikštų todėl žydamis visišką ekonominį žlugimą.“

Ir netik žydamis reikštų visišką ekonominį žlugimą, bet ir lietuviams ir pagaliau net ir su pačia Lietuva galėtų kuoblogiausiai atsitikti, jei Lietuvos Emisijos bankas galutinai nukluptų. Tuomet susmuktų ligi ir vėl ištiktų Lietuvos žmones finansinė katastrofa, kokios jiems teko pergyventi su rusų rubliais ir vėliau vokiečių markėmis.

Ant kiek šita žinia yra teisinga — nesimame spręsti. Pagaliau, mums norėtųsi, kad ji būtų neteisinga, nes tai reikštų didelę nelaimę Lietuvai, jei ištiktų tas butų teisybė. Vienok ant nelaimės klerikalų valdomos Lietuvos gyvenime galima visko tikėtis... Juk atvėję atvėjais buvo perspėjama Lietuvos Banko vedėjas kun. Jurgutis, kad jis didėliais pavojui stato Lietuvos finansų padėtį, perdaug drąsiai finansuodamas Vailokaičių, Yčo, Romano ir kitus klerikalų valdomus bankus. Labai galimas daktas, kad Lietuvos Bankas išskolino pinigų kun. Jurgučio draugų valdomiems bankams, o šitie juos sudėjo į sunkiai paverčiamą ir pinigų nuosavybę ir štai Lietuvos Bankas neturi pinigų. Šitas skandalas yra gana pavojingas, jei jis būtų ir žymiai perdėtas. Tas gali atsiliepti Lietuvos litų pastovumą ir todėl pats Lietuvos Bankas turėtų kuogreičiausiai išleisti patikrinimą kaip ištikrųjų su šitos skandalu yra

TIKRAS BABELIO BOKSTAS.

„Liet. Žiniuose“ užtikname sekamą įdomybę:

„Kauno miesto valdyba įgaliojo firmos „Remington“ atstovą p. Giršavičių gauti Amerikoje pustrčio miliono dolerių paskolą Kauno miesto valdybai.“

Tai tikra Babelio bokšto komedija įsėina su ta Kauno miesto paskola. Čia su ta pačia „Foundation“ firma tariamasi del paskolos Kauno miestui ir tuo pačiu kartu vėl tos firmos pasiūstą Lietuvon žmogų įgaliojama ieškoti kitos paskolos. Kiek-gi Kauno miestui tuomet paskolų reikalinga?

Vienok mums rodosi, kad šita žinutė greičiausiai bus neteisinga, nes nesinorėtų tikėti, kad Kauno miestą valdantieji žmonės užsimtų tokiais kudiškais žaislais. Pagaliau, mums nesuprantama kaip p. Hiršavičius galėtų priimti tokius įgaliojimus, kuomet jis buvo nuvykęs Lietuvon jau dešimtį vedamų derybų tarpe Lietuvos valdžios ir „Foundation“ firmos del paskolos Lietuvai, kurion įeina ir Kauno miestui paskola. Bet visgi yra gana keista, kad „Liet. Žiniuose“ tokį pranešimą skelbia.

KATALIKISKAS MELAS.

Katalikų Susivienijimo organas „Garsas“ paskelbia sekamą melą:

„Sležeivičius ir vėl prisuntė kabeļ, kuriame skundžiatis, kad „L. Ž.“ redaktorė Bortkevičienė už neušimokėjimą bausmės, pasodinta mėnesiui kalėjiman. Laisvamųjų laikraščių redakcijų „galvos“ ir vėl kalnus verčia Lietuvos vyriausybės adresu, kuomet Bortkevičienė ne vyriausybė, bet teismas nubaudė. Ją gi nubaudė už šmeižtus, už kuriuos netik Lietuvoje, bet visam civilizuoatam pasauly šmeižikai baudžiami.“

Šičia Katalikų Sus. organas labai negražiai net dvilinkai sumeluoja. „L. Ž.“ redaktorė p. Bortkevičienė kalėjimu nubaudė ne teismas, bet Kauno miesto ir apskrities karo komendantas pulk. leit. V. Braziulevičius, tai vienas melas. Antras melas yra tame, kad p. Bortkevičienė įgrusta katargin kalėjiman ne už „valdžios šmeižimą“, o tik už patalpinių nekaltiausios ir pilnai tei-

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS, (Medicinos instruktorius Temple Univ.) 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

Sveikata yra brangiausias turtas. Kuomet jos neteksi, tai joki pinigai, nė briliantai negalės naujos nupirkti. Dabok ją.

SYFILIO PASEKMĖS — PROGRESIVĖ PARALYZĖ IR TABES.

Rašo Dr. J. Dagilis.

Dvi ligos, su kuriomis ir šiandien medicina sunkią kovą veda — yra tuberkuliozas ir syfilis. Tuberkuliozas (džiova), nuo kurio nė vienas žmogus nėra apsaugotas ir kurio nuodai kiekvienoj vietoj galima rasti, kur tik tuberkuliozu serganti užsilauko ir užtat visuomet užsikrėtimo pavojus yra, atsižymi savo chronišku būdu ir reikalauja ilgų gydymo metų. Kaip vienas profesorius sakė, kad tuberkuliozo išgydymas, tankiausiai vien pinigų klausimas. Kas gali kelis metus gerai be darbo sanatorijoje išsilaukyti, be vargo ir rupeščio gyventi, tas gali ir pasveikti. Syfilis, kuris šiandien irgi labai išsiplatinęs, nes žmonės dar permažai apie šią sunkią ir pavojingą ligą žino ir kad tankiausiai syfilio užsikrėčiama laikė lytinio susijimo, o meilę mūsų laikais dar sunkiau galima moraliais ir socialiais įstatymais suvaržyti, nors ir greičiau pagydomas, nė tuberkuliozas, ir laiku pradėjus gydytis galima ir visai išsigydyti, bet gana tankiai atsiliepia ir vėliau, net keliems metams praslinkus, kada žmogus mano, kad jis jau visai sveikas. Vėlesnis syfilio apsiereikšimas yra žmogaus galvos smegenų syfilis — progresivė paralyzė vadinamas, ar kupros smegenų — tabes. Iš 100 syfilio sirgusių 4 apserga vėliau progresivė paralyzė. Tai būtų nedaug, bet dalykas tame, kad niekas negali išanksto pasakyti, kuris sirgęs syfilio ir išsigydes, vėliau apsiriks ar neapsiriks progresivė paralyzė. Statistika patirta, kad vyrai tankiau apserga, nė moterys, miesto gyventojai tankiau, nė sodžiaus. Kad žmonės silpnusių nervų, netvarkingai ir ne higieniškaai gyvendami, ypatin-gai tie, kurie daug alkoholio vartoja, tankiau apserga. Kad viena, ar kita rasė žmonių prie šios ligos daugiau ar mažiau būtų linkus irgi negalima išrodyti. Balkanų šalyse progresivė paralyzė labai retai pasirodo, Afrikos arabai, abesinai, Austrijos negrai beveik visai neapsersa; Japonijoje ši liga pirmiau buvo irgi didelė retenybė, dabar jau tankiau pasitaiko.

Progresivė paralyzė apsiereikšia 8 ar 20 metų po užsikrėtimo syfilio, taigi geriausiuose metuose žmogaus amžiaus, kada žmogus jau nusistovėjęs, šeimyną susiauginęs ir pradėjęs tvarkų gyvenimą vesti. Kartais apsiereikšia ši liga ir dar vėliau, ar visai anksti. Bet tai jau retenybė. Net vaikai, kurie gimdami iš tėvų syfilį gavo, apsirgti gali. Didžiausias tragiskumas šio vėlaus syfilio apsiereikšimo — progresinės paralyzės, kad ši liga, kaip jau minėjau, užpuola žmogų stipriausiuame žmogaus amžyje ir visi netikėtai, kada žmogus keli metai ar keli dešimčiai metų prieš tai savo syfilį jau išsigyde ir manė sveikas esąs ir

singos karikatūros, išjuokiančios Lietuvos valdžios derybas su Lenkija. Šitą „Garso“ dvistovus. Taipgi iškraipta ir kiti klerikalinio smurto žygiai. Vadinasi, net patys Seimo šeiminkai gėdisi savo darbų ir juos mėgina paslėpti nors oficialiuose Seimo posėdžių aprašymuose.

Tai mat kiek rupi katalikiškam laikraščiui teisybė! Nesigėdi net per akis meluoti, bytik paslėpus savo vienminčių darbus, kurių ir patys gėdinasi.

Patiriame iš Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Frakcijos Seime išteiko protesto del Seimo posėdžių aprašymo iškraipymų oficialėse Seimo stenogramose, kad birželio 20 d. posėdžio įvykiai sufalsifikuoti. Visai nėra pažymėta, kad Seimo pirmininkas p. Bistras net trimi atvejais įvedė į Seimin kalėjiman ne už „valdžios šmeižimą“, o tik už patalpinių nekaltiausios ir pilnai tei-

mo posėdžių salę policijos kadroje. Tuo tarpu joki „čarteriai“ SLA. apskričiams neišduodami, nes juos sudaro „čarteruotos“ SLA kuopos. Tiek teisybės yra ir visuose komunistų šmeižtuose, kiek teisingas yra šitas „čarterio išdavimas“.

„Garsas“ garsiai apsidžiaugė, kad SLRKA. patronas kun. Česaitis pakviestas Lietuvos universitetan studentus potery mokyti. Iš to didelio džiaugsmo „Garso“ redaktorius net ar manoma dalyvauti Philadelphiajos Tarptautinėje Paradoje sekamais metais, gavęs atsakymą, kad del lėšų stokos, turbut Lietuva nedalyvaus minėtoje parodoj. Vienok p. Šileika rimtais argumentais įrodinėja, kad Lietuvai būtina reikia dalyvauti šioje parodoje.

„Vilnies“ komunistiniai šmeižikai SLA. Pildomosios Tarybos ir „Tėvynės“ redaktoriaus pritruko medžiagos ir todėl pradėjo save kompromituojan-

kad šią ligą negalima išgydyti, gal šiek tiek pagydyti; kiekvienas susirgęs už puros vėliausiai už 6 metų miršta. Atsitaik išimčių, kad ligonis dar kiek ilgiau gyvena, bet retai.

Progresivė paralyzė nesunku pažinti. Pirmiausia apsiereikšia ši liga žmogaus akyse. Akies langutis — pupilė, normaliai šviesoje sumažėja, tamsoje padidėja. Progresivė paralyzė sergančio akies langučio didumas tiek šviesoje tiek tamsoje pasilieka lygus. Tai yra labai svarbus žymis. Kalba paralyzė sergančio irgi kitokia. Jis negali tam tikrų žodžių ištarti, kaip sveikas žmogus, bet dalį žodžio išleidžia, žodį sutrumpina arba vieną ir to pačio žodžio dalį pakartoja, pav. žodį „artilerija“ negali ištarti. Raštas ligonio irgi skiriasi nuo sveiko: raidės didelės, ilgos, nelygios ir smailos; dalys žodžio praleistos, tie patys žodžiai pakartoti, raidžių eiga žodyje sumaišyta, pataisos netikros, pabaiga sakinio nesiriša su pradžia. Yra dar ir daugiau simptomų šios ligos, svarbesni iš jų reikišiai ligonio sielos gyvenime. Sakysim, darbininkas, kuris lig šiol gerai ir sąžiningai darbą atliko, pradeda darbą apleisti, į darbą neateiti, neranda savo darbo vietos; užėjęs į kavinę išėina neužmokėjęs už gėrymą ar valgį, pakelyje perkasi kelis lietsargius, nebežinodamas, kam jis tai daro, ar pareina namon apsikrovęs dovanomis, kurias atiduoda pačiai, linkėdamas jai viso gero jos vardo dienoje, nors pačios varduvės dar daug vėliau, ar jau seniai praėjo; namieje skundžiasi, kad pati blogai verda, visa jau persuru, visa gazu dvokia, kad jo drabužiai blogi, barasi, jei jam prieštaraujama. Ligonis, ligšiol laiku gulęs ir laiku kėlęs ir dorai elgesis, kelias naktys, eina pasivaikščioti, pradeda gerti ir su moterimis melikauti, kiekvienoj vietoj atsisėdęs gali užmigti. Prie šių aukščiausių apsiereikšimų gali dar prisidėti nepaprastas linksmumas, nenulstantis veiklumas ir išdidumo beprotystė. Ligonis susižiedoja kartu su trimis moterimis, kurioms jis tą pačią dieną briliantais papuoštus žiedus dovanoja. Kas jam priešinasi, su tuo elgiasi jis kaip su priešu, smarkiai ginasi ir smarkiai priešą puola. Tai pasakoją jis, kad jis Dievas esąs, karalius, popiežius, kad jis milijonus turi, kad jis didis inžinierius, chemikas ar daktaras, didelius išradimus padaręs, kad jis rytoj didelę kelionę pradeda, nori atlankyti aukščius valdininkus, su kuriais jis jau seniai susidraugavęs.

(Daugiau bus)

Pamatęs ant vaikučio bedegančius drabužius, berėkdamas nebėk pas p-nę Murphy pasiklausti ką daryti, arba nepylk vandenio, bet paimk vilnonę užklodę ir su ja užspausk ugnį. Tada nuimk drabužius nuo kuno ir užpilk alyviniu aliejumi arba baltumu kiaušinio. Paguldyk vaiką į čyštą lovutę ir pašauk gydytoją.

Ne tik senesniems žmonėms, bet ir jaunoms panelėms, yra labai sveika atsigulti savo lovoj prieš dyliklą valandą nakties.

Gydytojas uždyką gydo klinikose ir ligoninėse. Kur yra klinikos advokatai, diplomatai ir kunigų?

—

—

—

—

—

Anglo Kelionė į Lietuvą

Rašo V. K. Račkauskas.

(Tęsa)

Niekur nematai taip aiškiai priešų nagų, kaip pušynuose ir eglynuose, — į daugelį jų jie taip giliai įsikniso, kad tik kelmai beliko. Sakoma vokiečius išgabusius iš Lietuvos tiek girių, kad jiems užteks jų bent dvidešimčiai metų; vienų vietų mačiau net geizkėlį, nutiestą pamisliu vien tik miškui gabenti.

P. lė Gudavičaitė papasakojo man daug ko iš karo laikų, kai keliavome pro tuos išnaikintus miškus; lengva suprasti, ką lietuviai jaučia dar ir šiandien sulig vokiečiais. Berline man buvo sakoma lietuviams esant pro-vokiško nusistatymo. Bet Lietuvoje greitai susiekiau, kad ne taip yra. Dar daugiau, — vokiečiai paliko čia per daug karčių atsiminimų, ir karas dar yra per arti nuo tų ramių kaimiečių, kad jie galėtų greitai užmiršti vokiečių elgesį su jais tais sunkiais laikais, taigi visai nenaturalus yra vokiečių triumfas santykiuose su tais žmonėmis, kuriuos jie padarė savo priešais.

Mariampolėje, mums ten atvykus, buvo daug judėjimo: tai buvo Šv. Onos atleidai. Nuėjome bažnyčion, kuri yra sujungta su Marijonų vienuolynu; nuo jo ir miestas gavo savo vardą. Niekados savo gyvenime nebuvau matęs taip žmonių prikimstos bažnyčios. Visur, net ir zakristijoje, buvo pilna vyrų ir moterų; moterų klupojo net ir šventoriuje. Jų tarpe buvo daug ligonių ir slubų, atėjusių šičia sveikatos ieškant, apžadus darant, jei, šv. Onai tarpininkaujant, sveikata grįžtų. Galimas daiktas, kad lietuviai dar yra stambeldžiai, bet taip jau jie yra ir gei katalikai. Klausėme pamaldų ir žiūrėjome iš aukštos galerijos į visą jurą baltų nuo metelių žemai, — tikrai jaučiausi užsivylęs, nematydamas nei vieno skaidraspalvio lietuviško rubo.

Pats miestas nėra įdomus. Kaip ir Kaunas, tai yra tipingas rusiškas miestas, neišvengiamu akmeniniu grindiniu gatvėse, pilnose purvo, palijus; abiem gatvių pusėm — elgėtos, kuriems tokiomis atleidų dienomis pasitaiko labai gera rugiapūtė. Mieste yra labai malonus parkas ir šičia užtikau ne senai pasodintą aržuolą. Paklausiau Bagdono, dėlko jis taip rupeingai aptvertas.

— Mes vadiname jį Vilniaus Medžiu, — jis atsakė. — Visame krašte tamsta rasi daugybę tokių medelių. Kai ir mūsų troškimai, jie niekadose nenuždžiū!

Vilnius! Vėl Vilnius ir visur Vilnius! Naujoje Lietuvoje senas aržuolas, prie kurio senovėje budavo dievaičių aukuras, yra tai buvusios krašto didybės simbolis; bet jaunas aržuolas tai susijaudinimo dalykas. Ir kol aržuolas auga, lietuvių širdis neatsisakys nuo Vilniaus!

Pas Lietuvį Ukinišką. — Piktas Kunigas. — Vaisės.

Mariampolė yra Lietuvos atgimimo lopšys, nes čia ėjo mokslus daug tų lietuvių, kurie tokiu atsidavimu kovojo už Lietuvos laisvę. Vienuliai rodė mums pusiū pasistatytą mokytojų seminariją, kur bus dėstomas latinų ir graikų kalbos. Bevaikščioldamas ilgame vienuolyno darže, išsikalbėjau su tėvu Petru Saurusaičiu, kurs trisdėsimtis šešis metus gyveno ir kunigavo Jungtinėse Valstybėse ir dabar antru kartu sugrįžo savo motinos aplinkyti. Jis turėjo lietuvių parapiją netoli New Yorko; kadangi jis vienas tekalbėjo čia angliškai, tad apskrities viršininkui, kurs suorganizavo ekskursiją provin-

cion, pasiulius, jis ir vietos banko direktorius buvo pakviesti dalyvauti ekskursijoje.

Susėdę vežimam, vėl išvykome į provinciją, ir, neilgai trukus, pasiekėme pirmą užvėją, p. Krauciūno ukį, kur buvo priimti labai širdingai. Gyvenamieji namai, kurie karo metu buvo užimti vokiečių artilerijos, pastatyti iš medžio; išorinė pusė apmušta lentomis, bet viduj gali matyti samanias tarp rastų; nesunku suprasti, kad šitokiuose namuose žiemą yra šilta ir vasarą vėsu, ir aišku, kad negreit tų namų vietoj bus pastatyti muriniai namai...

Šeimyninkas su pasididžiuoimu rodė mums savo galvijus ilgame muriniame tvarte be stogo, — toks tvartas atrodo lig dėmė dailioje apylinkėje. Štai įspėjimas, kuo Lietuva gali likti, jei plyta užims medžio vietą...

Šeimyninko sesers pasveikinti, įėjome į salionėlį, tinkuotomis, mėsai nuteptomis sienomis. Netrukus buvome pakviesti pietų. Tai buvo trečia valanda; turėjęs pusryčius tiktai bulktę ir puodelį kavos, godžiai puoliau prie maisto.

Tikrai, pietūs buvo puikūs. Pradėjome nuo konjako ir likerio, išsimetę jo po keletą stiklučių. Po to sekė mažos dešros, valgomos su medum ir suriu ir ypatingai gardžia namine duona. Antras valgis buvo viščiukai; prie jo buvo srope virtų žemuogių, paduotų aukštuose, lig šampanui gerti, stikluose. Iš pradžių maniau, kad tai koks nors naujas prašmatnus gėralas ir be biskio bučiau padaręs klaidą, išgerdamas jį žemuogės taip gražiai tinka su viščiuku, kai ir mūsų serbentos su avėna.

Po viščiuko gavome bulvinių blynų; „vodka“ sekė konjaka; krupnikas — kažkas tokio, kai medus („mead“) sekė „vodką“. Krupnikas yra tai lietuviškas gėrimas, daromas kaimuose, iš medaus, cukraus, alkoholio, įvairių žolių ir šaknelių. Jis yra tirštokas ir limpas, bet labai geras, tačiau savo keliu, kaip ir curacao, butų geresnis, pridėjus prie jo geros senos brandy.

Pastebėjau, kad pati ponina nevalgė su mumis; ji, kai ir Evangelijos Morta, buvo susirupinusi darbu ir tai ji, ne ką kitas, nešė mums valgius ir mainė lėkėtes. Musų šeimyninkas dabojo gėrimus, pasikeldamas iš azustalės ir eidamas prie manęs, su buteliu rankose, — kur čia ir bedrystum atsisauskymui! Protestai nieko negelbėjo; neliko nieko kito, kai tik dėkoti Apvaizdai, kad priklausai prie Rytiečių Kliubo, kur, dėka gerų draugų rūpesniui, išsiauklėjai tvirtą galvą ir gali vienu gurkšniu ištuštinti stiklučią, kaip ir visi kiti darė. Neatrukus visi pasidarė neįmanomai draugiški, ypatingai Bagdona: jis spyrėsi gerti sveikata mano dukters, savo sumaus, Anglijos ir Lietuvos... Kiekvienam tostu visi susimuša stiklučiais ir greitai užsivertę aukštin galvas, ištuština juos.

Tuo tarpu gerbiamasis tėvelis, kurs, kai pasirodo, buvo atkaklus vegetaras ir blaivininkas, griebėsi vien tiktai virtų žemuogių, bet, užragavęs jų, sušuko piktą balsu, kad ir jokie esama alkoholio! Netrukus, jis jau karštai ginčijosi su kiais mūsų kompanijos draugais blaivybės klausimu; šičia ir ponitė, lig šiol vis tylėjusi, gyvai dalyvavo ginče. Tai buvo nelygios imtynės; šitokioje gyvoje draugijoje prie pietų vitoli netiko kelti anti-gėrimo vienas tekalbėjo čia angliškai, pasigailėdamas, butų geriau padarę, jei butų palaukęs rytie-

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

SUSIKRIMTĖS.

Velniuku pradėjus be paliovos kuždėti į ausį, iškart dar nepajuntama pavojus; bet, kartojant nuolatos tą patį per dienas: „Tu nelaimingas, nieko negelbės tavo pastangos, tau laimė netarnauna šiame pasaulyje“, — tokis kuždėjimas, išties, priveda ir tvirtiausį žmogų prie susikrimitimo.

Kitašyk Lietuvoje girdėjau senelius kalbant, buk kiekvienas kudikėlis gimdamas su savimi atsineša laimę. O kuomet paauga, pradeda vaikščioti, tad visuomet kartu su savim nešiojasi gerą ir blogą angelus, — po vieną ant kiekvieno peties. Gerasai angelas saugoja jį nuo viso blogo, o blogasis, kiek įmanydamas, gundo prie blogų darbų. Kur tik žmogus eina, tieldu angelu jį lydi. Be to, blogasai angelas lieka už durų tik tuomet, kada žmogus eina į bažnyčią. Atsimenu, kuomet mes, vaikai, norėdami eiti maudytis į uždraustą vietą, ar tardavomės eiti ropių rauti į savo tėvų ar kaimynų daržą, tai sustodavom vienas prieš kitą ir duodavom pasikalbėti geramam angelui su bloguoju. Mat, musų supratimu, blogasai „angelas“ tupėdavo ant kairiojo, o gerasai — ant dešiniojo pečių. Vaikams sustojus vienam prieš kitą, ant abiejų vaikų abudu angelai susitinka sau priešingus angelus. Po tokio „angelų pasikalbėjimo“, jeigu vaikas paima mintis, kad daržė niekas jo nepagaus, tai eina, o jeigu kuris abejoją, tai pasilieka daboti kitus. Budavo ir tokių atsitikimų, kad vaikas, pasilikęs už tvoros daboti ir pamačius ką ateinant pranešti savo draugams, niekam nieko nesakęs budavo nubėgą ir praneša tėvams, kad vaikai daržė ropes rauja. Tai reiškia, kad to vaiko gerasai angelas pergalėdaves blogąjį ir nuvedaves tą vaiką pas vyresniuosius pasakyti apie blogą darbą. Taigi šitie mažaiukai velniukai visuomet, sakoma, vaikščioja su kiekvienu žmogum, nuo užgimimo iki mirėdži ir kužda į ausį, kad tik nusilpnūs žmogaus tvirtą valią, atėmus norą siekti prie prakiliųjų idealų, vedančių žmones į platesnį gyvenimo kelią, prie pagėdaujamos laimės.

* * *

Tikrieji velniai, kurių užduotimi yra gaudyti žmonių „dušias“, budavę siunčiami tiesiai iš gilumos pragaro. Bet dabar, ačiu apsišvietimui, tos visos pasakos palengva nyksta. Jau ir Lietuvoje kaimiečiai liaujasi tikėję, buk velniai naktimis arklis jodinėja; nustoję tikėję buk raganiai atima karvių pieną; jau nebegrežia skylių karvėms į ragus ir nekala šermukšnio medžio pleiškių, kad apsaugojus karvę nuo apkerėjimo; nustoją kvietė kunigus „pašventinti“ gyvulių tvartus, išvity piktas dvasias. Nors dar yra kur-ne-kur užsilikusių tokių burtų, bet kas jų laikosi, tai slepiasi nuo kaimynų, kad jie nesužinotų ar neišjuoktų. Taigi tos visos pasakos palengva nyksta musų augančioje gentkartėje; vis mažiau betikima į „smakus su devynionis galvomis“; žmonija, nors ir nesparėiu žingsniu, visgi žengia pirmyn, prie tikro gyrosio mokslo, prie apšvietos. Vienok negalima abejoti, kad yra dar nemaža tokių žmonių, kuriems velniukštis, tupėdamas ant peties, kužda į ausį.

Beveik kiekvienas musų savo gyvenime turime tokius momentus, kad rodos ištiesy koki tai nematoma esybė šnibžda ausin: „Tu esi nelaimingas, tavo padėtis bloga, žmonės tavęs nepakencia, tavo moteris (ar tavo vyras) tavim nepasitiki, tavo darbdavys tave išnaudoja; tavo darbininkai tau nešitiki, spendžia tau spagstus, tavo mylimoji (ar mylimasai) tave apgauldiėja, veidmainiauja“. Tokius ir šimtus tam panašių nesmagumų girdime kuždant į ausį, o labiausia tokiam laikė, kada sutinkame savo gyvenime koki nors nepasisekimą. Kristofas Kolumbus, Amerikos atradėjas, kuomet buvo įmestas kalėjiman ir atsiduręs pats vienas tarpe katorių sienų pradėjo mąstyti, kad už pasisevintimą, už drąsą ir vergus tik tokios dovanos nuo žmonių susilaukė; jis irgi girdėjo kuždant į ausį: „Tu susikrimitęs“. O ar mažta mes, lietuviai, turime tokių Kolumbų? Atsiminkime anuos laikus, kada Rusijos valdžia buvo uždraudusi lietuviams spaudą. Musų tėvynainiai, dirbusieji su pasisevintimu labai savo broliu, buvo pudomi kalėjimuose, buvo į Sibiro tyrus išstremiami. Arba anais 1905 m.— jauni studentai ir pažangnesni kaimiečių vaikai, pasisevintę iškariuoti laisvę musų šaliai, užėjus reakcijai pasijuto už kalėjimo sienų. Didelė dauguma jų girdėjo panašius šnibždėjimus į ausį: „Tu esi nelaimingas“. Kiekvienas iš laisvųjų, aplankydamas politiškuosius, pastebėjo ant jų veido panašų nusiminimą.

Susikrimitimas sutrukdė protavimą, nusilpnina širdį, nes pereina iš smegenų ant širdies. Ne žodžiais, ne protavimu, bet kuno gestikuliacijomis pradedi kalbėti: į užklusimus duodi atsakymus pečių patraukimu; rankos kabo, lyg nevaldomos; ne kartą pats savęs klausia: „ką aš galiu daryti?“

Susikrimitimas yra biuri minčių liga. Tas yra laimingas, kas ja aesirojo. Todėl kiekvienas privalo kovoti pats su savimi, su savo mintimis, ir braukti nuo peties piktąją dvasią kas kartas, kada tik pajunta ją ant savęs. Atsiminkite, kad negali buti susikrimitimo, jei prie jo nedasilieisime. Viltis ir pasitikėjimas savimi, — tai tavo pasisekimas, o susikrimitimas — pralaimėjimas. Atsimenu, kuomet mums žinomas musų veikėjas šventmikas, parašęs „Pragaro Gelmės“, ir daugelį kitų naudingų veikalų, antru kartu patekęs kalėjiman už skleidimą gvyv žodžių agitacijos ir platinimą raštų tarpe kaimiečių buvo begaliniai nusiminęs. Jo moteris, atėjusi jo aplankyti kalėjiman, atrado baisiai sumuštą nuožmūtį maskolių valdžios tarnų ir matydama savo vyrą paskutiniame susikrimitimo laipsnyje ji prabilo: „Tu neturi pasaulyje kito jo kio priešo, apart pats savęs, — tu esi susikrimitęs; nepasiduok toms mintims, o busi laimingas!“

Kas jaučiatės nelaimingas, imkite pavyzdžius iš to, kas viršui pasakytą. Atsiminkit, kad susikrimitimas jums laimės neatgabens, nes žmonės nuo tokių šalinasi. Bukite tvirto būdo ir linksni, nes su besijuokiančiais žmonėmis juokiasi visas pasaulis, o jei verksi, — verksi sau vienas.

nos. Šiaip gi jis tik pats vienas daug žalos gėrimai neša Lietu-piktinosi ir, atsigryžęs į mane, vos kaimiečiams. pradėjo man pasakoti, kaip (Daugiau bus).

Du Paveikslu

Am. Z.

Prieš daugelį metų, vienas garsus itali dailininkas ėjo miesto gatve rusčiai susimastęs savo gyvenimo vargais. Staiga jis pamatė nepaprastai gražų berniuką maloniui, angelišku veideliu. Berniukas savo nekalptomis akutėmis taip meiliai žiūrėjo į visus praeivius, jog dailininkas besigėrėdamas juo, pamiršo savo vargus ir rūpesčius.

— Aš turiu butinai gauti šį veidelį savo studijai, galvojo dailininkas, ir tarė berniukui: „Eime, mažiuti, kartu su manim, aš nupiešiu tavo paveikslą“. Berniukas iš pradžios nenorėjo eiti su nepažįstamu žmogum, bet kai dailininkas papasakojo jam, kad studijoj yra daug paveikslų, teptukų, dažų ir įvairių kitų daiktų, berniukas susidomavo, patikimai padavė rankutę ir juodu nuėjo.

Berniukui labai patiko dailininko studija, bet dar labiau jam patiko, kai pasėdėjo valandėlę, jis pamatė drobę dailininko nupieštą tokį pat kaip ir jis linksmai šypsantį berniuką.

Nupiešęs berniuko paveikslą, dailininkas pasikabino jį studijos sienoj. Kai jis susirupindavo, ar del ko nors nusimindavo, pakeldavo akis į meilų berniuko atvaizdą, pasižiūrėdavo į dailį ir linksmą veidelį ir jo širdis vėl nurimdavo, ir jis vėl palinksmėdavo. Daugelis studijos lankytojų norėjo nupirkti tą paveikslą už didelius pinigus, bet dailininkas nesutiko parduoti savo „gerojo angelėlio“, kaip jis mėgdavo vadinti to berniuko atvaizdą, nors dažnai pritrūkdavo pinigų ir budavo pusiau alkanas ir nepakankamai apsilvilkęs.

* * *

Praėjo daug metų. Dailininkas, žiūrėdamas į berniuko atvaizdą, ne kartą pagalvodavo: kuo yra gražusai berniukas ir kaip jam vyksta gyventi. „Idomu butų matyti, kaip jis dabar atrodo ir ar galėcia aš jį pažinti? Koks išėjo iš jo žmogus — ar geras ir doras, ar blogas ir ištvirkęs? Ar gal jo jau nėra gyvo?“ — mąstė dailininkas.

Kartą, iš lėto žingsniuodamas viena miesto gatve, jis pamatė suaugusį vyrą, kurio veidas staciai buvo bausis pažiūrėti. Dailininkas nejuočiomis sustojo ir žiūrėjo į tą žmogų. „Koks biauirus vaizdas! Aš norėčiau jį nupiešti ir pakabinti savo studijoj, kaip priešgynybę angeliškam berniuko veideliui“ — mąstė dailininkas.

Tuo tarpu vyras atkišo ir jį ranką išmaldos, nes jis buvo valkata, nuskurėlis ir vagis. „Eik su manimi, aš nupiešiu tavo paveikslą ir už tai tau užmokėsiu“, — tarė dailininkas.

Vyras nusekė paskui menininką. Kai jį paveikslas buvo baigtas jis gavo pinigų, ir buvo beinąs, bet pakėlęs akis pamatė meilųjį berniuko atvaizdą, sustojo. Atydžiai prisiziūrėjęs į jį, valkatos veidas pabalė, paskui graudžiai jis pradėjo verkti.

— Kas tamstai yra, — paklausė dailininkas. Bet nuskurėlis tik kukčiojo ir negalėjo atgauti amo.

Praėjo ilga valanda, kol jis atsigavo ir galėjo prakalbėti. Pagaliau, rodydamas pirštą į paveikslą, dusliu ir graudžiu balsu, kuris, rodos, ėjo jam iš pat sielos gelmių tarė: „Prieš dvidešimt metų tamsta mane pasivadinai į šitą studiją, nupiešti mano paveikslą, ir šitas angeliškas veidelis yra mano. O pasižiūrėk, koks aš dabar pasidariau — koks biauirus, nuskuręs ir pažuodęs. Visi švarūs ir geri žmonės kreipiasi nuo manęs į šalį, negalėdami žiūrėti į mano biauurumą. O, koks aš esu nelaimingas!“ Dailininkas šio įvykio labai buvo sujudintas. Jis nenorėjo tikėti savo akims ir ausims. „Pasakyk man, — tarė jis, — kaip tu iš tokio gražaus berniuko vartai tokiu negražiu.

Valkata išpasakojo jam visą liudną savo gyvenimo pasaką: kaip jis buvo vienturtis ir gražus sumus ir kaip jį delto tėvai lepino, kaip jis paskui susirado blogų draugų, kaip tie draugai išmokė blogų darbų, kaip jis gaudamas gana pinigų iš tėvų paprato lankyti ištvirkimo vietose praužė visą turtą ir kaip galų gale, nemokėdamas jokio darbo ir gėdindamasis išmaldauti, ėmė vogti, buvo sugautas ir pasodintas į kalėjimą, ir kaip po to, kiekvienas jo naujas blogas darbas trauktė trunkė jį vis į dar blogesnius darbus ir visiškai jį pražudė.

Iš tikro, tai buvo labai graudi pasaka. Dailininkui net ašaros biro iš akių. Jis ėmė prašyti jį mesti savo biauurų gyvenimą ir prižadėjo jam padėti.

Bet buvo jau pervėlu. Valkatą grauzė baisioji liga, gauta paleistuvaujant ir jis diena iš dienos geso. Po kiek laiko mirė nesuskubęs pasitaisyti.

Dailininkas pakabino jo atvaizdą prieš angelišką berniuko veidelį, ir kai lankytojai klausdavo dailininko, kodėl prieš tokį gražų paveikslą kabo toks biauirus, jis atsakydavo: „Tarp angelo ir velnio yra tik dvidešimties metų ištvirkimo tarpas!“

(„Trimitas“)

KELIONĖJE.

I.

Vos pirmą kartą pažvelgiau dar lopšy gulinčio kudikio akimis į pasaulį, ir kruvina dėmė liko jose.

Pirmą kartą palytėjau vos sutvirtėjusiom kojom žemę, ir susižėdė jos į aštriuosius akmenis ir spyglius.

Ir pirmą kartą liepsnojančių rytą įžėgiau ir amžinai žydinčių gėlių sodą, o nukreipė jos savo galvas nuo manęs. Ir skausmo gyvatė susisuko savo lizdą po mano širdim.

Buvau žuodomas, kenčiau, bet neliaudau ir nenusiminiau.

O surinkau iš Jaunystės aukuro vėtrų ištaškytas Gyvenimo Noro ir Džiaugsmo kibirkštis, ir paslėpiau jas giliai savojoj krutinėj, ir, pasirengęs žuti arba laimėti, sušukau: „Meilėje rasiu išganymą, meilėje rasiu antrąją jaunystę!“

II.

Meilė!

Ilgėjausi tavęs. Ieškojau tavęs. Troškau tavęs. Ilgėjausi, kaip žiauriai ir šaltą žiemą alkani paukščiai ilgisi pavasario saulės, kaip uždarytas kalinyje žmogus ilgisi laisvės, kaip ligonis ilgisi sveikatos.

Ieškojau, kaip juroje audrų blaškomas jureivis ieško išsigelbėjimo žemės, kaip tyruose mirtinai trokštąs keleivis ieško vandens, kaip kenčiantis ieško kančių išsivadavimo. Troškau tavęs, kaip viso pasaulio žmonės trokšta laimės.

Del tavęs klydau kietais ir akmenuotais keliais, šlakstydamas juos savo ašaromis ir krauju, kad paskui einantiems nebūtų taip skaudu.

Del tavęs netekau ramybės ir džiaugsmo. Kad tu esi mar kalbėjo sprogtantiejai raudonų rožių pumpurai. Kad tu esi man kalbėjo mano širdis. Kad tu esi man tikrino dangus ir žemė.

Ir kartą, baigiant degti paskutiniams vakarinės saulės spinduliams, tu įžengei į mano širdį, o aš su dvasia ir kumu parsidaviau tau.

Ir maniau:
Dabar atėjo ramybė.
Dabar atėjo džiaugsmas.
Dabar atėjo laimė.
Bet ne.

Tai suužė dar didesnė vėtra ir šaip jau audringoj juroj, tai prisidėjo dar viena žaizda sužeistajam...

Bet aš troškau ir trokštu tavęs, kaip užkietėjęs girtuoklis trokšta svaigalų!
(„Jaunimas“)

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

VILNIAUS ILGU.

O musų ilgėsio šaltini,
O musų poilsio vieta!
Tie bokštai mums ramybę mini,
Ta žemė mums didžiai šventa!

Kada, numetę vergo skraistę,
Su džiaugsmo kupina širdim,
Pasaulio vyliuos besišvaisčė,
Mes degsim rytmečio ugnim?

Kada mes lukėsio vainikais,
Aplkosim lopšį mūs tautos?
Ir nieks širdžių lengvais žaidimais,
Daugiau vergystės nekartos!

Kada vartus tėvų statytus
Mūs rankos, atrištos atvers,
Siela, plačiais žibais sušvitus,
Panerio oro atsigers.

Kada... Kada, o Vilniau Brangus!...
Štai mes ateiname visi...
Kada nukris kaliniams štangos,
Ir jie, kaip paukščiai skris laisvil...
(„Trimitas“)

SLA. ORGANIZATORIAMS PATARIMAI

ĮKALBĖJIMO SVARBA.

Mokėjimas tinkamai įkalbėti žmogui jam naudingų ir būtinais reikalingų dalykų — kaip prisirašymas prie SLA. organizacijos, yra netik organizatoriui vienu svarbiu stipinu jo pasisekimo kopėčiose, bet kartu yra ir prakilni ypatybė tokiuose atsitikimuose. Kiekvienas iš mūsų gerai žino, kad milžiniška didžiūma žmonių ar tai per savo apsilėidimą, ar nesu- pratinimą nepasirūpina net tokiais kiekvieno darbo žmogaus gyvenime svarbiais ir būtinais reikalais, kaip apsidraudimas ir įgijimas pašalpos ligai ar nelaimėi ištikus. Kiekvienas sąmoningas SLA. narys negali atsistebėti, kaip galima ramiai užmigti arba nejausti sąžinės graužimo tokiems žmonėms, kurie yra šeimi- nų globėjais ir nepriguli prie jokių pastovių apdrau- dos ir pašalpos organizaci- jų!

O vienok tokių žmonių yra didelė didžiūma ir Ame- rikos lietuvių gyvenime. Tai yra nelaimingi žmonės! Bet dažniausiai jie nekalti už tai — jie nesupranta bu- tino reikalingumo prigulėti prie pastovių apdraudos ir pašalpos organizacijų. To- del pareiga mūsų visų, kurie jau suprantam šitą kiekvie- no gyvo žmogaus būtiną pa- reigą, atvesti savo bro- lius ir sesutes prie to supra- timo ir parodyti jiems tik- rąjį ir saugų gyvenimo ke- lią.

Ir kuomet iš mūsų kiekvie- nas žino, kad visame pa- saulyje nėra geresnės ir naudingesnės lietuvių ap- draudos ir pašalpos organi- zacijos už Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir taip- gi žinome, kad kiekvienam lietuviui yra geriausia, pa- rankiausia, pigiausia ir nau- dingiausia prigulėti prie S. L. A. organizacijos, todėl mūsų pareiga net mokėti tinkamai įkalbėti žmo- nės, kad juos įtikinam apie būtiną reikalingumą jiems prigulėti prie SLA. Ypač SLA. organizatoriai privalo atkreipti daug do- mės į šitą ypatybę, nes be- to nebūs pasekmingu nei vienas organizatorius. Mo- kėjimas žmonėms įkalbėti ir juos įtikinti vaidina labai svarbų vaidmenį visuose gy- venimo punktuose ir tas yra būtinais reikalinga kiekvie- nam SLA. organizatoriui.

Beabejonės, kiekvienas iš mūsų turėjome progos šitai iširti patys ant savęs. Ma- nau, kiekvienam iš mūsų te- kuti tokių žmonių, kurie atatinamą laiką su mumis pasikalbėję tuojau žiurėk ir pasigavo mus ant savo krukūčio. Ir yra nenau- ža gyvenime tokių žmonių, ku- rie įsukys byką kad ir di- džiausiam užsispyrėliui, jei tik jie galės prie jo prieiti ir kiek ilgesni laiką pasikal- bėti. Šitą tokių pasekmin- gų biznierių ypatybę ir te-

galima paaiškinti tik jų mo- kėjimu žmogui įkalbėti ir greitu laiku jį įtikinti, kad jam tokis dalykas yra buti- nai reikalingas.

Pagaliam, ne kartą mes stebiamės patys iš savęs, kuomet parciname namo iš krautuvės ir gerai apžiūri- me savo pirkinius. Negali- me suprasti, kaip tad galė- jo įvykti, kad mes nusipir- kome tokį pirkinį, kokio nei nemanimė pirkti eidami į krautuvę. Rodos, eimi žmogus krautuvėn, paviz- džiu nusipirkti eilės drabu- žių, iš anksto tvirtai nusi- statęs sau patinkamą spal- vą, pasiuvimą ir kiek pin- gų išleisi. Bet nei neapsi- žiuri, kaip nusiperki ir ki- tokios spalvos, ir kitokio pasiuvimo ir net daug dau- giau pinigų išleidi, negu buvai manęs išleisti, ir ant galo net džiaugiesi, kad par- davėjas buvo „tokis geras“ ir pardavė tau ne tą, ko tu norėjai, bet tą, kas jam reikėjo parduoti. Ir šitai atsitiko vien delto, kad par- davėjas moka tinkamai į- kalbėti ir tave įtikinti, kad tau reikia tokio drabužio, kokį jis turi parduoti, o ne tokio, kokį tu norėjai pirk- ti.

Reikia atminti, kad svar- besnių krautuvė parduotė- jai net tam tikras mokyklas yra išėję, kad mokėjus ir pajėgus šitokiu būdu prekes parduoti. Ir rasime labai mažą žmonių, kurie nebūtų vienoje ar kitoje pirkinių srityje išsilavinusių parda- vėjų įkalbėjimais valdomi. Pas amerikonus yra net su- sidaręs priekšis, kad esą tas žmogus yra neperlau- žamas užsispyrėlis, jei jis krautuvėje nusiperka tai, ką jis norėjo nusipirkti, o ne tai, ką pardavėjas turė- jo parduoti.

Iš šitų kiekvienam iš mūsų pergyventų faktų aiškiai matome, kokį svarbų vaid- menį gyvenime vaidina mo- kėjimas pasekmingai žmo- nės įkalbėti ir juos įtikin- ti. Suprantama, yra blo- gas dalykas ir net smerkti- nas darbas, jei mokantis gudriai įkalbėti ir įtikinti žmones šitą savo ypatybę panaudoja žmonių prigau- dinėjimui. Tokiam besą- žiniui žmonių darbu kiek- vienas doras ir teisingas žmogus privalo pastoti ke- lią. Tačiau kiek tai liečia- si SLA. organizatorių mokėjimas efektyviai žmo- nės pertikinti savo įkalbė- jimu, kad juos prisirašius prie SLA., tai netik kiek- vieno organizatoriaus parei- ga šitą ypatybę naudoti, bet pareiga mokėti ją kuo efek- tyviausiai panaudoti, kad nei vienas doras ir sveikas lietuvis negalėtų atsiskyti nuo prisirašymo prie nau- dingos SLA. organizacijos. Nes SLA. organizatoriai, prisirašinėdami narius prie SLA., patiems aplikantams daugiau naudos padaro, ne- gie sau ir savo organizaci- jai.

Taigi matome ant kiek ir kiek ilgesni laiką pasikal- bėti. Šitą tokių pasekmin- gų biznierių ypatybę ir te-

tybę tuli žmonės iš pačios prigimties gavo. Vienok galima ir išauklėti efektyvę įkalbėjimo jėgą. Žinoma, ne kiekvienas gali to pasiekti iki aukščiausio laips- nio, bet dalinai kiekvienam prieinama šita ypatybė. O turint nors dalinai efekty- vio įkalbėjimo jėgą ir ją pridėjus prie kitų SLA. or- ganizatoriams reikalingų ypatybių, apie kurias jau buvo kalbėta šiame skyriu- je, kiekvienam SLA. orga- nizatoriui bus lengva pasiekti aukščiausio pasiseki- mo jo praktiniame darbe.

NAUJA DARBUOTOJA.

Šiuomi kreipiuosi prie gerb. SLA. Sekretorės ir meldžiu ma- ne įregistruoti į Antrą Aukšinį Konkursą, kaip 207 kuopos iš So. Manchester, Conn., organi- zatorė. Neturėjau progos užsi-

S. L. A. REIKALAI

PAAIŠKINIMAS Į „VARPO“ PUOLI- MUS.

„Varpo“ Nr. 41, iš šių metų spalio mėnesio 17 d., tilpo redakcijos straipsnis SLA. reikalais, kuriame su- žiniai ar nesužiniai SLA. organizacijos reikalai per- statomi visai klaidingoje šviesoje, negu tatau ištikru- jų yra. Nemanonu man už- imti laikraštį vieta ir eik- voti bereikalingai brangus laikas šitai polemikai, vie- nok esant SLA. organizaci- jos Centre ir žinant tuos reikalus tikroje jų padėtyje, esu priversta visa tai atitai- syti ir nušviesti SLA. narių žiniai kaip ištikrųjų yra ve- dami SLA. reikalai, ypač fi- nansiniai reikalai. Ypatin- gai matau reikalo tatau pa- daryti dar ir del tos aplin- kybės, kad nekuri Chicago's blogų norų asmenys, per- skaitę „Varpo“ minimo straipsnio išvadas, jau siun- čia SLA. kuopoms ir at- skiriems nariams laiškus, tikrindami, kad dabartinis Pildomoji Taryba padarė Susivienijimui \$500,000 nuostolių ir stačiai inkrimi- nuojančiai šmeižia Pildo- mosios Tarybos narius.

Nematau reikalo aiškinti delko SLA. Prezidentas, p. S. Gegužis, savo straipsny- je kalbėjo apie SLA. rei- kalus, ne toje prasmėje, kaip to norėjo „Varpas“, bet jis juos aiškino taip, kaip jie yra mūsų organi- zacijos gyvenime nustatyti tvarka vedami. Į tai gali- ma pasakyti tik tiek, kad SLA. Prezidentas negali klaidingai SLA. reikalų aiškinti ir jis pilnai ir ats- kančiai paaiškino į visus paliestus klausimus.

Kas liečiasi dabartinės S. L. A. tvarkos ir Pildomo- sios Tarybos narių algų, tai tą gali pakeisti tik S. L. A. Seimai ir nei p. Gegu- žis, nei kuris kitas Pildomo- sios Tarybos narys atskirai, ar visa Pildomoji Taryba bendrai to negali pakeisti, nežiurint ar jie savo galvas purtyt ar jomis linguotų. Rodosi „Varpo“ redakto- rius turėtų žinoti, kad SLA. Rodosi „Varpo“ redakto- rius turėtų žinoti, kad SLA. tvarkos savo Konstitucijos nuostatais ir Seimų nutari- mais ir Pildomoji Taryba tegali organizacijos reika- lus vesti tik tokiais dėsniais, kuriuos nustato Konstituci- ja ir Seimų nutarimai.

registruoti nuo pat Konkurso pradžios, bet senas patarimas sako: „geriau vėliau, negu nie- kad.“ Aš pasitikiu, kad mano darbas prisirašinėjime naujų na- rių prie SLA. nebus be vaisių. Jeigu pirmos dovanos nepasiek- siu, tai visgi nebusiu paskutinė prie dovanų laimėjimo.

Julė Birutienė.

Tikrai gražus pranešimas ir jis duoda vilties tikėtis, kad se- suo Birutienė tikrai nebus pas- kutinė, kuomet bus duodamos SLA. Antro Aukšinio Konkurso dovanos organizatoriams už pa- sižymėjimą naujų narių prira- šyme. Taipgi energingų SLA. narių moterų ir panelių stoji- mas Konkurso darbuotėn yra svarbus dar ir tuomi, kad jos gali daug pasidaruoti prisira- šymui čionai augusio jaunimo, ypač gražiosios lyties. Todel sveikiname naują darbuotoją ir linkime jai kuogeriausio pasise- kimo.

Todel kaltinti p. Gegužį ar kurį kitą Pildomosios Ta- rybos narį, kad jie neveda organizacijos tvarkos sulig „Varpo“ redakcijos noro ir nepastato SLA. Prezidento dirbti Centre su \$75.000 sa- vaitinės algos yra daugiau, negu juokinga. SLA. nari- ai šitokios galios SLA. Pildomajai Tarybai dar ne- davė ir tuos reikalus jie pa- tys nustato organizacijos Seimuose per savo rinkti- nius atstovus.

Bet svarbiausiai noriu paaiškinti tą „Varpo“ straipsnio paragrafą, kuris liečia SLA. finansų tvarky- mą. Tenai sakoma, kad S. L. A. apdraudos turtas sie- kia viršaus \$500,000 ir šitą sumą išskolinant ant palu- kių galima gauti ir komisas ir pagaliau padaroma sek- ma išvada:

„Jei šitas komisas būtų imamas ir parodomas, tai imant jo mažiausia 2½% pa- skolinama nuo 3% iki 4%, o ilgesniam laikui daugiau, išskolinus \$500,000, įplaukų iš šito šaltinio būtų \$12- 500. Per dešimtį metų ši- tų įplaukų galėtų būti iki 37,500, o kadangi galima dar parduoti nekuriuos morgičius, tai įplaukų iš šito šaltinio per 10 metų gali lengvai pasidaryti \$50,000.“

Tiesa, SLA. apdraudos ir pašalpos pinigai išneša vir- šaus \$500,000, tačiau p. „Varpo“ redaktorius turėjo prisiminti, kad 10 metų at- gal visas SLA. turtas siekė tik \$107,928.97, tad ir pa- tys investimentai galėjo bu- ti tik žymiai mažesni, negu ši suma. Apart to, \$500,000 sumą pasiekė tik su pirmu bertainiu 1924 metų. Taigi kuriuo būdu čionai galima pritaikyti 10 metų \$500,000 sumai? O vienok tokios naivios „Varpo“ redakto- riaus išvados davė progos piktos valios žmonėms di- skredituoti SLA. Pildomą- ją Tarybą, kad buk jau pa- daryta Susivienijimui \$50, 000 nuostolių.

Prie progos noriu p. „Varpo“ redaktorių pain- tvarkos savo Konstitucijos nuostatais ir Seimų nutari- mais ir Pildomoji Taryba tegali organizacijos reika- lus vesti tik tokiais dėsniais, kuriuos nustato Konstituci- ja ir Seimų nutarimai.

net gauda bankai, jau ne- kalbant apie bent kokius spekuliatyvio pobūdžio in- vestmentus. Visi mūsų in- vestmentai turi būti 100% saugūs. Apie tai buvo ra- šyta eilių eilėmis ir, rodos, kiekvienas tai turėtų žino- ti, kam tik apeina mūsų or- ganizacijos reikalai, o ypa- čie turėtų tai žinoti, kurie nori mokyti ir kritikuoti S. L. A. Pildomąją Tarybą or- ganizacijos reikalų vedime.

Apart to, reikia atminti ir tai, kad SLA. Pildomoji Taryba turi išduoti kasmet Valstijų Apdraudos Depar- tamentams smulkmeniškų raportus, kuriuose reikia pažymėti kiekvienas centas ir organizacijos išdą įėjusių ir išmokėtų pinigų. O su- ligit Valstijų Apdraudos Į- statymų patvarkom, viso- kis uždardis už apsaugos ir pašalpos fondų pinigus verčiama pridėti tik prie tu- fondų sumų ir jų nei al- goms, nei jokiems kitiems reikalams naudoti negali- ma. Jei iš teikiamų Valsti- jų Apdraudos Departame- tams metinių raportų pa- aiškėtų, kad Pild. Taryba apsaugos ar pašalpos fondų pinigų ar bent kokį uždar- bį ant tų pinigų išleido ko- kiems kitiems reikalams, tai tuojau būtų pareikalau- ta tokių išleistą sumą gra- žinti atgal į minimus fon- dus, o jei nebūtų iš kur pa- dėti tokių išleistų pinigų, tai tuojau įsakytų uždėti nariams nepaprastus mo- kesnius, kad išleistus pini- gus sudėtų.

Akyvaizdoje šitų faktų gali būti aišku kiekvienam, kad SLA. pinigų invest- imantai yra gana suvaržyti apdraudos įstatymų patvarkymais ir Apdraudos De- partamentai labai atydziai visus investimentus daboja. Prie šitokių valdžios patvarkymų, kurie yra labai naudingi, nes apsaugoja or- ganizacijų turtą nuo speku- liacijos, negali būti nei kal- bos apie pirkimą bent ko- kių nepastovių investimčių — bonų, už kuriuos gal ir galima gauti nors šmugelio keliu didesnis komisas. Bet Susivienijimo pinigais spekuliuoti negalima jau ne vien delto, kad Apdraudos Departamentai neleidžia, bet ir delto, kad Pildomą- jai Tarybai rupi apsaugoti SLA. pinigus. Negalima jų įdėti į tokius investimentus, kurie kad ir didžiausį ko- misą duotų, bet jei nėra pil- nai saugūs ir SLA. pinigai pastatomi pavojun. Susi- vienijimas tegali pirkti tik pačius saugiausius bonus, kurie yra pastovūs savo kainoje ir nelaviruoja bei- tais ar mėnesiais kainoje. Dabartiniai SLA. invest- imantai bonai yra tik tokio pobūdžio, kad juos bile die- ną galima parduoti netik be jokių nuostolių, bet už ne- kuriuos jau galima gauti net ir daug daugiau, negu už juos mokėta ir jų tikroji vertė yra. Pavizdžiu Penn- sylvanija gelžkelio bonų pirkta už 10,000 dol., vie- nok šių metų sausio mėnesy jų rinkos kaina jau buvo 11,000 dol. Kuomet bus numatyta, kad jie pasieks aukščiausio savo brangumo laipsnio, tuomet jie bus parduoti su uždarbiu, nes- jei būtų laukta to laiko, kuomet jie bus atmokami, tuomet už juos gautum tik tik- rąją jų vertę.

Pasitaiko pirkti ir tokių bonų, kurie yra pilnai sau- gūs, tačiau jų rinkos kaina būna žemesnė tikrosios jų vertybės. Bet ir šitame atsitikime Susivienijimas gauna uždarbį, nes kuomet toki bonai bus atmokami, tai Susivienijimas gaus pil- ną jų vertybės sumą, nežiu- rint, kad jie ir nupirkti žė- mesne rinkos kaina, jei i tą laiką jie ir nepakiltų aukš- čiau savo tikrosios verty- bės. Pavizdžiu, sausio 1 d., ir tai, kad SLA. Pildomoji Taryba turi išduoti kasmet Valstijų Apdraudos Depar- tamentams raportai, visų S. L. A. investimčių bonų tik- roji vertybė (par value) bu- vo 416,000 dol; tos dienos jų rinkos kaina buvo 414, 450 dol., tačiau jie nupirkti tik už 404,958 dol., arba juos visus parduodant Susivieni- jimas jau būtų uždirbęs 9,492 dol. viršaus tos sumos, negu už juos mokėta kuom- et jie pirkti. Čionai kal- bama tik apie aktualę bonų vertybę, neskaitant nuošim- čio, kurį Susivienijimas kasmet gauna. Ir nežiurint to viso suvaržymo valdžios patvarkymais, pačmus kar- tu visus Susivienijimo in- vestimentus pereinatis metais jie atnešė nemažiau 6% pa- lukių.

Kalbant apie komisas už perkamus bonus, tai už ne- kuriuos bonus, kokius Susi- vienijimas gali pirkti, atsa- komingos brokerių firmos legaliu būdu nuleidžia taip jų vadinamą koncesiją, kuri siekia nedaugiau tarpe 0.1/8% ir 0.1/4% ir kuomet tik šitokis ko- misas buvo gautas, tai vi- suomet jis priskaitytas Susivienijimo išdui, pa- prastai tiek mažiau už per- kamus bonus užmokant, kiek tokia koncesija suma- žina mokamąją sumą. Tai- gi už jokių investimentus niekuomet niekas Susivieni- jimo pinigais nepasinaudo- jo. Taigi ir tie visi „Varpo“ nesąžiningi kaltinimai ir inkriminavimas Pildo- mosios Tarybos be jokio pama- to yra labai negražiu pasi- elgimu iš jo pusės ir jei šit- tas laikraštis turi nors kiek žmoniškumo, tai jis turėtų perspaudinti iš „Tėvynės“ šiuos mano paaiškinimus, kad tuo būdu atitaisius jo išgalvotus šmeižtus ant Pil- domosios Tarybos narių.

Kas liečiasi paskolų pir- mo morgičio teisėmis, tai tokios paskolos duodamos tik SLA. nariams, arba S. L. A. narių kontroliuojamoms įstaigoms. Šitokias paskolas SLA. nariams teikti įsakė SLA. Seimas, įvykęs 1916 metais, Pitts- burgh, Pa. Už šitas pirmo morgičio teisėmis duodamas paskolas joki komisa ne- imami del dviejų priežas- čių: kadangi jos duodamos tik SLA. nariams ir jų kontroliuojamoms įstai- goms, tai viena. O antra, kad Susivienijimas net ne- gali skolinti tomis pačiomis sąlygomis, kokiomis skoli- na bankai, todėl vargiai bu- rti ir galima gauti tokie ko- misai, nes tuomet skolinto- jams nebūtų jokio išrokavi- mo skolinti iš SLA. pinigus, kuomet jie juos gali gauti prieinamesnėmis sąlygomis iš vietinių bankų. Susi- vienijimas negali skolinti to- kios sumos ant aktuales vertybės, kokią sumą duo- da bankai. Susivieni- jimas tegali skolinti tik tokią

sumą, kuri visuomet yra mažesnė nuo 10 iki 15%, ne- gus, tačiau jų rinkos kaina Apart to, čionai reikalaujama di- desni formalumai ir pats skolintojas turi pristatyti nuosavybės įkainavimą iš neabejotinų šaltinių ir ap- mokėti visas išlaidas. O kur dar sasirašinėjimai ir kitų formalumų atlikimai, ko- jam nereikia pakelti, kuom- et skolina iš banko, nes pats bankas per savo eks- pertus nuosavybės įkainavi- mą padaro ir visuomet lengviau visi reikalai atlik- ti ant vietos, negu kad per susirašinėjimus. O svar- biausiai, tai gali gauti di- desnę sumą paskolos bile banke, negu Susivienijime. Taigi jei skolintojui priseit- tų mokėti dar ir komisas Susivienijimui, kokį jis moka bankui, tai kuriems galams tuomet žmogus kreipsis į Susivienijimą? Pagaliau, kur-gi būtų ta mūsų skelbiamoji broliška meilė ir pagelbėjimas savo organizacijos nariams, apie ką mes taip garsiai kalba- me? Ant galo ir pats Susi- vienijimas nustotų tos reikšmės, kad jis yra broliš- kos pagalbos organizacija ir savo organizacijos nari- am stengiasi pagelbėti kiek galint visais galimais būdais. Šito principo prisi- laikant yra nemažas impul- soringas pritraukimui didesnio skaitliaus lietuvių prie S. L. A. organizacijos. O jei Susivienijimas pradėtų lup- ti nuo savo narių dubelta- tus nuosimčius, nes tokis komisas ir yra daugiau niekas, kaip žmogaus aplu- pimas, tai kaip jau tuomet visuomenė atsilieptų apie mūsų organizaciją?

Baigdamą negaliu neiš- reikšti nusistebėjimo p. „Varpo“ redaktorius ga- lutinomis išvadomis, kad esą SLA. organizacijoje tvarka yra nepakencinama ir taip yra tik delto, kad orga- nizacijos priešaky stovintie- ji žmonės rupinasi tik sava gerove... Man stačiai nesu- prantama kuo galima pamat- uoti tokis pareiškimas, kuomet savo straipsnio pradžioje pasako, kad da- bartiniai Pildomosios Ta- rybos nariai dirba už labai mažas algas ir siulo mokėti Prezidentui po \$75.00 į sa- vaitę algos, kokios iki šiol nėra gavęs jokis SLA. virši- ninkas ir tuo pačiu kartu kaltina, kad mes rupinamės tik savo gerove. Bet kur- gi ta gerovė, jei negauname nei tokių algų, kokias Tamstos patys siulote? Be- galo keista, kuomet su šito- kiais argumentais tenka su- sitikti...

Šitą ilgoką paaiškinimą SLA. investimčių reikalu patiekiau svarbiausiai del- to, kad manau tas yra svar- bu žinoti kiekvienam SLA. nariui. Į minimus „Varpo“ priekaištus buvo galima at- sakyti keliasis žodžiais, kad tai yra nesąmonės. Bet, sa- kau, man norėjosi šitie or- ganizacijos reikalai kuopla- čiausiai paaiškinti visų S. L. A. narių žiniai.

P. Jurgeliutė, SLA. Sekr.

PAAIŠKINIMAS.

Skelbdami SLA. Ido Globėjų ir Kontrolės Komisijos raportą apie SLA. ido stovį, nei nepa- mislinome, jogei kas nors galės įsivaizduoti sau, kad tose skait- linėse rasis nuožvalga netyks-

"Marnotrauni" Vaikai Grįžta

"Amerikonas" Vištinskas (Kurinskas), kuriam Amerikoje nusibodus gyventi, grįžo į Lietuvą. Kad Lietuvoje buvo „prusai“ — jam mažai terpėjo. Kas „prusai“, — pasikalbės ir bus namie, bene jie ne žmonės?.

Lietuvos nepamatas, „prusų“ buvo nugabentas į Krokavą ir uždarytas į nelaisvę kaip „amerikonas“. Sėdi už tvoros metą, sėdi kitą — nuobodu pasidarė. Nutarė: „bene lenkai ne žmonės“ ir apsigėdė lenkų...

Pasibaigė nelaisvė, „amerikonas“ Vištinskas su žmona lenke atsirado Kaune, užsirašė didelį pilvą, skrynja buvo pildoma lietais ir jis sėdėdamas su žmona vakarais ties skrynja skaitė: šimtas, du šimtai, trys šimtai... du tukstančiai... „Pšeklianta Litva zgebula nas“, kalbėjo žmona... Trys tukstančiai, keturi tukstančiai... — vis skaitė Vištinskas.

„Ne, negerai Lietuvoj, bada tik turi, o tasai „pšekliant litv“ mane pražūdė čion atvežęs. Paskutinius dvidešimt litų šiandien už dešrą atiduota!“ — šaukė žmona. — „Važiuojam į Lenkiją!“

Giminės grąšė nevažiuoti, aiškindami, kad ten nuykė neras to, ką jie turi jų keikioj Lietuvoj. Bet, bene i tikinsi „amerikoną“, kuriu komanduoja boba — lenkė.

Važiavo važiavo, rengėsi rengėsi... Policijoj, Lietuvos abudu atsižadėjo, prasikeikę ir išsipludę išdardėjo gelžkelių Kaidedorių link. Ant rubežiaus trisvė abudu nusispovė, dar kartą sukikė ir susitiko lenkų „vaiskų“...

Praėjo metai, prasidėjo kiti ir Šančiai apie „amerikoną“ Vištinską jau užmiršo. Visi manė, kad Vištinskis Lenkijoj ištikro „ożczyną“ rado. „Ką gi kvailas žmogus Lietuvoje — „amerikonas“ svieto matė, tai žino ką daro“ — manė daugelis.

Štai ateina laiškas... „Gerbiameji, mylimieji, gelbėkite, vaduokite... darykite viską ir prašykite vyriausybės, kad leistų mums į mylimą Lietuvą sugrįžti... Jau į Vilnių atėjome. Vyras darbą gavo už 100 zlotų į mėnesį, o už tuos pinigus savaitės išgyventi negalima. Badaujame, stimpame... Pėsti paraisime ir visiems pasiklošiosime, kad tik mums dovanotų ir nesušaudentų už tą, kad mes savo brangią Lietuvą keikėme ir niekinome... Prašykite pasigailėjimo... Tegul perkunai sudegina tą Lenkiją ir jos tvarką!“ — šaukia jau ne vyras, bet jo žmona lenkė, o ką vyras mano, tai ir rašyti nereikia...

„Gerai Lietuvoje buvo, turtingi ir sotūs buvome“, rašo toliau, „o dabar suvalgėme viską ir badas mus baigia dvasinti. Tiek nežudirbame, kiek mokėsi reikia mokėti, mat mes „amerikonais“ skaitomi, tai visai mus suėdė... Gelbėkite susimildami gelbėkite! Ar

ugnį ar karas, jau dabar savo mylimosios tėvynės neatsižadėsime, ginsime ir gerbsime, kad tik mums būtų dovanota... Prašykite, gerbiameji, mums susimylėjimo, nes mes žustam“...

Tai yra teisingai užtarnauta bausmė ir kaip „amerikonui“ — nedovanotina. Tai yra „marnotrauni“ žmonės, kurių Lietuvoj ir už Lietuvos ribų daug yra. Šis-gi pats save nubaudė. Lietuvoj jis buvo „amerikonas“, pas lenkus taipgi „amerikonas“, į Ameriką neįeidžia, nes ten jau jis ne amerikonas. Buvo „amerikonų“ prakeikusių Ameriką ir Lietuvą ir nuykusių 1920—21 m. į Rusiją, „rojų“. Musų atstovybė

ĮVAIRUS STRAIPSNIAI

PONO REVIZORIAUS „SPORTAS“

Kaip jodinėj valstiečių sprandais.

Seda — Mažeikių apskr. š. m. pabaigoje birželio mėn. Mažeikių apskr. Valdyba paskyrė kelių taisymo savaitę ir įsakė piliečiams sutaisyti kelius. Kelių taisymo savaitę pasibaigęs, atvažiavo Apskritis Valdybos narys Špukas kelių patikrinti. Nors piliečiai ir gan gerai buvo kelius sutaisę, vienok p. Špukas atrado daug trukumų ir prirašęs daugybę protokolų, išvažiavo į židikių valsčių, kur taipogi rado daug kelių „nesutaisyty“. Užbaigęs kelių reviziją, įsakė valsčių viršaičiams paskirtose dienose sukviesti valdybų posėdžius, kuriuose dalyvaudamas, kaip kelių revizijos komisijos pirmininkas ir Apskritis Valdybos narys, padarė įtaką į valsčių valdybų narius ir iš anksto jo paskirtosios paubaudos buvo patvirtintos. Kai kuriose valsčių valdybų ir komisijos nariai buvo bandę ginti savo piliečius, bet p. Špukas griežtai laikėsi savo nusistatymo ir Sedos val. 262 piliečiai tapo nubauti 12,504 litais, o židikių valsė. — 122 piliečiai — 8,709 lit. 80 cent. Pats gi p. Špukas, pasirašęs protokolus ir nutarimus raudonu rašalu (pasakoja, kad jis labai mėgstas raudoną spalvą), grįžo patenkintas į Apskr. Valdybą.

Nubaustųjų tarpe kilo didelis subruzdymas ir nepasitenkinimas: vieni iš jų skundžiasi Apskr. Valdybai, kiti Apskritis Viršininkui ir net Vidaus Reikalų Ministeriui. Dėka Valdybos narių špukui, dabar advokatai turi uždarbio, o policijai, valsčių ir Apskritis Valdybos netikėto darbo. Žmonės vieni aimanuoja, o kiti juokiasi, kad Valdybos narys Špukas noris tuo būdu pašalinti Lietuvoje nedarbą. Idomu žinoti, kaip žiuri į panašų špuko elgesį Valdybos narys Bimba ir Apskritis Viršininkas, kaip Valdybos pirmininkas, ir kaip jie mano reaguoti į piliečių skundus.

Nukentėjęs. („L. Ž.“)

TAUTA SAU, VALDŽIA SAU!

Kaip perkunas giedroje savo metu nustebino Lietuvos visuomenę žinia, kai mus „rinktinių vyrų“ delegacija išvyko Kopenhagą... su lenkais tartis, už bendro stalo sėstis, puotauti, fotografuotis, — kuomet sulaužytoji Suvalkų sutartis neatitaisyta, kuomet Vilniečiai po sunkia lenko letena nežmoniška, kai kencia, kuomet visa kas liek tuviska Vilnijoj naikinama kuomet jaunuliai — moksle-

Maskvoj ir tremtinių grąžinimo igaliojinis Charkove, gerai atsimeina kaip musų „amerikonai“, galvas peleinais pasibarstę, šaukėsi Lietuvos igaliojinių gelbėtojų iš „rojaus“. Daugelis iš Rusijos pėsti parėjo ir dabar Amerikoje it musę kandę tyli...

Šio dabar „amerikono“ Vištinsko iš Vilniaus šauksmas yra analoginis anų „amerikonų“ Rusijoj. Šančių gyventojas dabar gyvai komentuoja savo „nelaimingo brolio“ šauksmą ir jau tariasi eiti prašyti vyriausybės susimylėjimo... Dovanoti, mano manymu, galima, tik manau kai pareis pėsčias, reiktų įsakyti viešai per spaudą „išsispaviedoti“, kad „nuodėmės“ pataptų visiems ir Amerikoje žinomos.

St. Miliauskas. Šančiai 11—X—25 m.

viai Vilniaus ir Gardino kalėjimuose pudomi...

Keletas biznierių įtartino gešto reikalai ir vieno valdžios „drašulio“ užsispyrimas paneigė visos tautos valią. Seniai vedusi paslaptomis su lenkais derybas, vyriausybė trumpai prieš derybas viešai prabyla, kad derybos busią tik „technikinės“, kad santykiai su lenkais duosią mums daug materialės naudos (?), uždarbio etc.

Tik štai po derybų pertraukos patsai p. Vasilevskis viešai pasako, ką vėliau ir lenkų laikraščiai patvirtina, kad varšaviečiams tose derybose daugiau rūpėję politiniai siekiai, negu miškų plukdymas, kuris, kaip dabar ir musų ekonomistai, tų derybų uolus šalininkai, pripažįsta, — menką duotų mums naudos. Neatsižvelgiant į užslopintą spaudą ir susirinkimų užslopintą laisvę, visgi iš provincijos pasipylę protestai privertė valdžią atšaukti delegaciją, padaryt „komedijų krizį“, surast iešmininką. Darė tai ne tiek dėl pačių derybų, kiek iš baimės už savo kailį — iš baimės pralaimėti businumo Seimo rinkimuose. Ir vėl viskas... tyku, ramu. „Parėks, pamitingus ir vėl nurims“ — kaip išsitarė valdžios drašulis šių derybų „spiritus movens“, žut but norėdams pastatyt visuomenę prieš įvykusį faktą. Visoje šaly buvo paskelbta rinkliava Vilniui vaduoti, o valdžia, eidama prieš tautos valią, pasiuntė delegaciją Kopenhagą, tuomi jau netiesioginiai išsižadėdama Vilniaus. Spalių 9 d. visoje Lietuvoj gedulingi paminėjimai Vilniaus, ir tą pačią dieną valdžia vėl siunčia delegaciją į Lugano sėst už vieno stalo su lenkais! Juk tai spiovilniai ir veidą visai tautai. Ar galima, kad demokratinėje respublikoj taip būtų tyčiojamas iš tautos valios, vedama Lietuva į pražūtingą lenkų glėbį, ir tai tuo laiku, kuomet net latviai lenkų kratosi, kuomet lenkai, užbėgdami mums už akių, melinasi prie rusų, kad šieji duotų jiems savo desinteresement del Lietuvos likimo.

„L. Ž.“

DARBO SUTARTIS IR MOKESTIS UŽ JĮ.

Algos mokamos sulig sutarties (kontrakto). Kontraktas daromas žodžiu ar raštu tarp darbininko ir darbdavio. Algų reikalauose privalo žiūrėti orizontalin kontraktan. Svarbu, kad asmuo, apsimantis vienokį ar kitokį darbą atlikti, aiškiai suprastų sutarties sąlygas. Kontraktas padarytas žodžiu yra lygiai geras kaip ir raštu. Kuomet asmuo apsiima dirbti kitam, upatingo domėsi turi atkreipti į tai, kiek jis gaus užmokėsnio, kiek darbo turės atlikti, kiek laiko dirbs ir smulkmeningas sąlygas, kurias jis turės išpildyti. Jisai aiškiai turi suprasti kokios jo teisės ir kas atsitiks, jei jis tos sutarties neišpildys, viską iš savo pusės padarius, galima tikėtis mažiau nesusipratimų bei vargo.

„L. Ž.“

F. L. I. S.

Bebaejonės skaitėt straipsnių laikraštyje, po kuriais buvo parašyta inicialai F. L. I. S. arba L. I. B. Gal nekurię iš tų straipsnių jus užinteresavo. Gal susitikti su valstybės įstatymais. Yra galimybių susitikti ir su darbininkų unijos teisėmis. Gal būti klausimai ar mokėstis bus nuo šmotų ar už tam tikrą laiką — mėnesį, sa-

straipsnius svetimų kalbų laikraščiams Jungtinėse Valstijose, kurių yra suvirš aštuoni šimtai. Tie straipsniai liečia šią šaly, jos istoriją ir valdžią, jos miestus, jos geografiją, jos garsius žmones, užsiėmimus, įvairias išdirbystes, imigraciją, naturalizaciją, kompensaciją, sveikatą, visokius įstatymus, ir šimtą kitų dalykų. Tie straipsniai nėra jokia propaganda, tik siunčiami informaciniais tikslams. Kuomet Amerikoje randašį daugelis organizacijų, kurios nori panaikinti svetimų kalbų laikraščius ir remia vartojimą tik anglų kalbos laikraščių, šita organizacija ima primenytė toms organizacijoms ir visimems parodyti kokią svarbią vietą svetimų kalbų laikraščiai užima Amerikos gyvenime.

Nesusipratimams pakilus, atsitikimuose kur teisdarai, valdininkai ir visoki kiti žmonės, daro visokius užmetimus svetimžemiams, musų vartojami straipsniai ir kiti įvairūs, naudingi, informaciniai straipsniai, tilpusieji laikraščiuose, yra vartojami prašalinti tuos nesusipratimus ir užmetimus.

Tikime, jog milijonai žmonių skaito tuos aštuonis šimtus svetimų kalbų laikraščių ir šiuo laiku mums yra svarbu gauti pareiškimų nuo pačių skaitytojų apie tuos straipsnius, tad šiom prašome skaitytojų šio laikraščio, kurie skaitė minėtus straipsnius, parašyti savo mintis savo kalboje į Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City.

Verteimas informacijinių straipsnių ir siuntinėjimas jų svetimų kalbų laikraščiams nėra vienintelis darbas, kurį šita organizacija atlieka. Organizacija išleidžia mėnesinį žurnalą „Interpreter“ ir leidinius „Editorial Digest“ ir „Interpreter Releases“, kurie siunčiami Amerikos laikraščiams, kolegijoms, universitetams, knygynams, įvairioms organizacijoms ir valdininkams. Jie veda prie geresnių santykių tarpe svetimžemių ir čion gimusiųjų Svarbumas tų leidinių parodytas pareiškimuose, gautuose iš šimtų visokių šaltinių, ir todėl dabar stengiamės gauti laiškus nuo skaitytojų svetimų kalbų laikraščių.

Prašome skaitytojų netik praiekti kelias mintis apie tuos straipsnius, bet paduoti patarimų kaslink tolesnių straipsnių, geriau sakant, kas skaitytoją užinteresuoja.

F. L. I. S. nėra valdiška įstaiga ir nevaro amerikonzacijos darbą, vientik stengiasi „perstatyti svetimžemį Amerikai ir Ameriką svetimžemium“.

„L. Ž.“

HARTFORD, CONN.

Musų SLA. 124 kuopos narij Antanā M. Solį aplankė žymus sveičias — p. Garnys ir paiko jam tvirtą ir gražų sunų. Laisvė tēvai iškėlė savo suneilui šaunes krikštynas spalū 25 d. Krikšto tėvais buvo ponia Ona Kukienė iš Branford, Conn. ir p. Mitrikevičius iš Cambridge, Mass. Pokilis buvo labai pulkus ir gražus, kuriame

„L. Ž.“

NEW BRITAIN, CONN.

Šiomis dienomis musų kolonijoje lietuvų gyvenime didelis sujudimas. Mat visu smarku mus rengiamasi prie didelės iškilmės, kuria bus artisto Juozo Babravičiaus koncertas, kuris įvyks sekmadieny, lapkričio 15 d. Lietuvių Svetainėje, 354 Park St., New Britain, Conn. Programas prasidės lygiai 2:30 val. po pietų.

nepranešęs, negaus pilnos algos ir kai kuriuose atsitikimuose gali negauti užmokėsnio už išdirbtąjį laiką. Iš to matome, kaip svarbu suprasti sąlygas pačioje pradžioje darbo.

Dabar prieiname prie klausimo, ką daryti, jei algos neišmokamos. Jei to priežastimi yra samdininkas, tokiam atveji sunkiau ką padaryti. Bet jei samdytojo (darbdavio) kaltė, tam keletą išiečių galima rasti. Pirmiausia eiti pas darbdavį ir reikalauti mokėsties. Jei neišmokama, sužinoti delko. Pasiitarimais dažnai prieinama prie teigiamų išdavy. Daugelis darbininkų taip jaučia, kad tokiai kelias yra pažeminantis ir varginantis. Bet reikia žinoti, jei nemėginama pirmuoju keliu išgauti to, kas kam priklauso, daug daugiau bus vargo, išlaidų ir laiko gaišinimo.

Atsitikime, jei pirmuoju keliu nieko neatsieita, mokėstis negauta, tuomet reikia žiūrėti, ką sako tuo klausimu valstijos įstatymai. Nekuriose valstijose neatsilyginusieji įstatymais yra bauržiami. Kitose gi valstijose Darbo Komisionieriams Bet atsitikimuose, jei darbdavys, išanksto nepranešęs ar nevardes priežasties atleidžia darbininką, jis turi užmpkėti už visą laiką, kuriam darbininkas buvo samdomas. Ir abelnai, jei darbininkas apleidžia iš anksto

Apie šį reikšmingą koncertą kalba visus musų kolorijos lietuviskasis pasaulis ir net ar glių spauda rašo. Mat koncerto rengėjai pasistengė suįdominti ir amerikonus ir net oficialiais pakvietimais užkviesta koncertan atsilankyti ir pačius aukščiausius miesto valdininkus, pradedant majoru ir baigiant kitais žymesniais valdininkais. Taigi vietos lietuviai rengiasi iškilmingai pasitikti p. Babravičių, kuomet jis atvyks į musų koloniją.

Taigi begalo malonų pranešti tokios žinios, kad musų koloniją aplankys tokis žyras artistas lietuvis, kokių yra p. Babravičius, ir todėl šia proga reiktų pasinaudoti visų aplinkinių lietuvių kolonijų lietuviams, nes juk p. Babravičius negalės mažesnių kolonijų aplankyti. Reiktų visiems atsilankyti į šį koncertą ir išgirsti dainuojant musų žymųjį artistą, kuriu jau senai gėrisi didesnieji Amerikos lietuvių centrai. Šita proga gal bus vienatini pasikliausyti gražaus ir žavėjančio p. Babravičiaus dainavimo šioje apylinkėje ir todėl kiekvienas turėtų pasinaudoti šia proga. Įžanga visai nedidelė, nes bilietų kainos tik 75c., \$1.00 ir \$1.50. Todel visi vietos ir aplinkinių kolonijų lietuviai pasistengkite butinai atsilankyti į šį puikų koncertą.

Vienas iš rengėjų.

LIETUVIAI AMERIKOJE

dalyvavo apie 15 šeimynų ir keletas pavienių ypatų. Baigiant koncertu. Ir kadangi p. A. Banys visuomet buvo geru, pavizdingu tėvinauju ir taip jau prakilniu menininku — kiekvieną pramogą, ar tai surengtą naudai brangios tėvyrės — Lietuvos, arba labdarybės, ar taip jau kokiam nors prakilniam tikslui, visuomet paremdavo (veltui) savo žavėjančių balsu. Tai mes, Philadelphia Lietuvos Veikėjų Taryba tą viešai pareiškiame ir prašome philadelphiečių (lietuvių), kad jie p. A. Banį irgi paremtų, kuoskaitlingiausiai atsilankymu į jo koncertą. Kartu prasome ir plačiosios lietuvių visuomenės Amerikoje, kad ji, kaip p. A. Banys kur nors atsilankys su savo koncertu, remtų jį kuoluoliausiai.

Phil. L. V. Taryba.

DETROIT, MICH.

Labdarinagam Sušelpimui Vajus.

Kiekvienais metais Detroitas surenka milijonus dolerių labdarinigiems darbams. Taigi štai lapkričio 2 dieną prasidėjo metinis „Sušelpimo Vajus“, kuris tęsis iki lapkričio 14 d. Šiame vajuje šelpimui šio miesto nelaimingų žmonių ims dalyvumu apie 71 organizacijos ir draugijos, kaip tai Raudonasis Kryžius, ligonbučių darbuotojai, Apsaugojimo nuo Ddžiovos Draugystė, Mielaiširdingų Sererų Draugystė, Mergaičių Prižiūrėjimo Draugystė, Užlaikymo Senų Žmonių Draugystė, Amerikonizacija Biuras, Tarpautinė Įstaiga ir daugel kitų.

„L. Ž.“

PHILADELPHIA, PA.

Manau mažai rasis tokių Amerikos lietuvių, kurie nebūtų girdėję apie musų kolonijos žymų dainininką p. Antaną Banį. Gi pačioje Philadelphiaje p. Banys gerai yra žinomas netik tarpe lietuvių, bet ir kitataučių — jenkų, vokiečių ir kitų. Ir šis dainininkas, gerb. A. Banys, 21 d. lapkričio, š. m., 8-tą valandą vakare, Lietuvių Muzikalėj Svetainėj, prie Allegheny Ave., stos su savo debutuojamu viešu savystoviu koncertu. Ir kadangi p. A. Banys visuomet buvo geru, pavizdingu tėvinauju ir taip jau prakilniu menininku — kiekvieną pramogą, ar tai surengtą naudai brangios tėvyrės — Lietuvos, arba labdarybės, ar taip jau kokiam nors prakilniam tikslui, visuomet paremdavo (veltui) savo žavėjančių balsu. Tai mes, Philadelphia Lietuvos Veikėjų Taryba tą viešai pareiškiame ir prašome philadelphiečių (lietuvių), kad jie p. A. Banį irgi paremtų, kuoskaitlingiausiai atsilankymu į jo koncertą. Kartu prasome ir plačiosios lietuvių visuomenės Amerikoje, kad ji, kaip p. A. Banys kur nors atsilankys su savo koncertu, remtų jį kuoluoliausiai.

nepranešęs, negaus pilnos algos ir kai kuriuose atsitikimuose gali negauti užmokėsnio už išdirbtąjį laiką.

Iš to matome, kaip svarbu suprasti sąlygas pačioje pradžioje darbo.

Dabar prieiname prie klausimo, ką daryti, jei algos neišmokamos. Jei to priežastimi yra samdininkas, tokiam atveji sunkiau ką padaryti. Bet jei samdytojo (darbdavio) kaltė, tam keletą išiečių galima rasti. Pirmiausia eiti pas darbdavį ir reikalauti mokėsties. Jei neišmokama, sužinoti delko. Pasiitarimais dažnai prieinama prie teigiamų išdavy. Daugelis darbininkų taip jaučia, kad tokiai kelias yra pažeminantis ir varginantis. Bet reikia žinoti, jei nemėginama pirmuoju keliu išgauti to, kas kam priklauso, daug daugiau bus vargo, išlaidų ir laiko gaišinimo.

Atsitikime, jei pirmuoju keliu nieko neatsieita, mokėstis negauta, tuomet reikia žiūrėti, ką sako tuo klausimu valstijos įstatymai. Nekuriose valstijose neatsilyginusieji įstatymais yra bauržiami. Kitose gi valstijose Darbo Komisionieriams Bet atsitikimuose, jei darbdavys, išanksto nepranešęs ar nevardes priežasties atleidžia darbininką, jis turi užmpkėti už visą laiką, kuriam darbininkas buvo samdomas. Ir abelnai, jei darbininkas apleidžia iš anksto

Apie šį reikšmingą koncertą kalba visus musų kolorijos lietuviskasis pasaulis ir net ar glių spauda rašo. Mat koncerto rengėjai pasistengė suįdominti ir amerikonus ir net oficialiais pakvietimais užkviesta koncertan atsilankyti ir pačius aukščiausius miesto valdininkus, pradedant majoru ir baigiant kitais žymesniais valdininkais. Taigi vietos lietuviai rengiasi iškilmingai pasitikti p. Babravičių, kuomet jis atvyks į musų koloniją.

Taigi begalo malonų pranešti tokios žinios, kad musų koloniją aplankys tokis žyras artistas lietuvis, kokių yra p. Babravičius, ir todėl šia proga reiktų pasinaudoti visų aplinkinių lietuvių kolonijų lietuviams, nes juk p. Babravičius negalės mažesnių kolonijų aplankyti. Reiktų visiems atsilankyti į šį koncertą ir išgirsti dainuojant musų žymųjį artistą, kuriu jau senai gėrisi didesnieji Amerikos lietuvių centrai. Šita proga gal bus vienatini pasikliausyti gražaus ir žavėjančio p. Babravičiaus dainavimo šioje apylinkėje ir todėl kiekvienas turėtų pasinaudoti šia proga. Įžanga visai nedidelė, nes bilietų kainos tik 75c., \$1.00 ir \$1.50. Todel visi vietos ir aplinkinių kolonijų lietuviai pasistengkite butinai atsilankyti į šį puikų koncertą.

Vienas iš rengėjų.

HARTFORD, CONN.

Musų SLA. 124 kuopos narij Antanā M. Solį aplankė žymus sveičias — p. Garnys ir paiko jam tvirtą ir gražų sunų. Laisvė tēvai iškėlė savo suneilui šaunes krikštynas spalū 25 d. Krikšto tėvais buvo ponia Ona Kukienė iš Branford, Conn. ir p. Mitrikevičius iš Cambridge, Mass. Pokilis buvo labai pulkus ir gražus, kuriame

nepranešęs, negaus pilnos algos ir kai kuriuose atsitikimuose gali negauti užmokėsnio už išdirbtąjį laiką. Iš to matome, kaip svarbu suprasti sąlygas pačioje pradžioje darbo.

Dabar prieiname prie klausimo, ką daryti, jei algos neišmokamos. Jei to priežastimi yra samdininkas, tokiam atveji sunkiau ką padaryti. Bet jei samdytojo (darbdavio) kaltė, tam keletą išiečių galima rasti. Pirmiausia eiti pas darbdavį ir reikalauti mokėsties. Jei neišmokama, sužinoti delko. Pasiitarimais dažnai prieinama prie teigiamų išdavy. Daugelis darbininkų taip jaučia, kad tokiai kelias yra pažeminantis ir varginantis. Bet reikia žinoti, jei nemėginama pirmuoju keliu išgauti to, kas kam priklauso, daug daugiau bus vargo, išlaidų ir laiko gaišinimo.

Atsitikime, jei pirmuoju keliu nieko neatsieita, mokėstis negauta, tuomet reikia žiūrėti, ką sako tuo klausimu valstijos įstatymai. Nekuriose valstijose neatsilyginusieji įstatymais yra bauržiami. Kitose gi valstijose Darbo Komisionieriams Bet atsitikimuose, jei darbdavys, išanksto nepranešęs ar nevardes priežasties atleidžia darbininką, jis turi užmpkėti už visą laiką, kuriam darbininkas buvo samdomas. Ir abelnai, jei darbininkas apleidžia iš anksto

Apie šį reikšmingą koncertą kalba visus musų kolorijos lietuviskasis pasaulis ir net ar glių spauda rašo. Mat koncerto rengėjai pasistengė suįdominti ir amerikonus ir net oficialiais pakvietimais užkviesta koncertan atsilankyti ir pačius aukščiausius miesto valdininkus, pradedant majoru ir baigiant kitais žymesniais valdininkais. Taigi vietos lietuviai rengiasi iškilmingai pasitikti p. Babravičių, kuomet jis atvyks į musų koloniją.

Taigi begalo malonų pranešti tokios žinios, kad musų koloniją aplankys tokis žyras artistas lietuvis, kokių yra p. Babravičius, ir todėl šia proga reiktų pasinaudoti visų aplinkinių lietuvių kolonijų lietuviams, nes juk p. Babravičius negalės mažesnių kolonijų aplankyti. Reiktų visiems atsilankyti į šį koncertą ir išgirsti dainuojant musų žymųjį artistą, kuriu jau senai gėrisi didesnieji Amerikos lietuvių centrai. Šita proga gal bus vienatini pasikliausyti gražaus ir žavėjančio p. Babravičiaus dainavimo šioje apylinkėje ir todėl kiekvienas turėtų pasinaudoti šia proga. Įžanga visai nedidelė, nes bilietų kainos tik 75c., \$1.00 ir \$1.50. Todel visi vietos ir aplinkinių kolonijų lietuviai pasistengkite butinai atsilankyti į šį puikų koncertą.

Vienas iš rengėjų.

HARTFORD, CONN.

Musų SLA. 124 kuopos narij Antanā M. Solį aplankė žymus sveičias — p. Garnys ir paiko jam tvirtą ir gražų sunų. Laisvė tēvai iškėlė savo suneilui šaunes krikštynas spalū 25 d. Krikšto tėvais buvo ponia Ona Kukienė iš Branford, Conn. ir p. Mitrikevičius iš Cambridge, Mass. Pokilis buvo labai pulkus ir gražus, kuriame

naudos padaryta Lietuvos žmonių kovai su pažangos priešaais. Aukos pasiūstos į Amerikos Lietuvių Politinį Izdą, o visiems aukavusiems tariu širdingą aciu!

Ten buvęs.

JOHNSTON CITY, ILL.

Šiuomi noriu pranešti liudną žinią savo draugams ir pažįstamiems, kad rugsėjo 27 d., š. m. pasimirė mano žmona Jieva Niderštrošienė ir palaidota rugsėjo 30 d. šio miestelio Lietuvių Kapuose. Velionė buvo pažangi moteris, laisvų pažiūrų ir neprigulėjo prie jokios bažnyčios, tad ir palaidota tapo be bažnytinių ceremonijų.

Velionė paliko dideliu nuiludime mane, savo vyrą, 4 sunus ir 4 dukteris, kurie visi jau užaugę. Neapsakomai apgailėstaujame velionės, kuri buvo mums visiems tuo šeimynos ryšiu, rišančiu visus kruvon ir mūs visų mylima. Lai buna lengva Jai išsėtis šaltoje žemelėje.

Nuliudęs vyras — M. Niderštroša.

PHILADELPHIA, PA.

Manau mažai rasis tokių Amerikos lietuvių, kurie nebūtų girdėję apie musų kolonijos žymų dainininką p. Antaną Banį. Gi pačioje Philadelphiaje p. Banys gerai yra žinomas netik tarpe lietuvių, bet ir kitataučių — jenkų, vokiečių ir kitų. Ir šis dainininkas, gerb. A. Banys, 21 d. lapkričio, š. m., 8-tą valandą vakare, Lietuvių Muzikalėj Svetainėj, prie Allegheny Ave., stos su savo debutuojamu viešu savystoviu koncertu. Ir kadangi p. A. Banys visuomet buvo geru, pavizdingu tėvinauju ir taip jau prakilniu menininku — kiekvieną pramogą, ar tai surengtą naudai brangios tėvyrės — Lietuvos, arba labdarybės, ar taip jau kokiam nors prakilniam tikslui, visuomet paremdavo (veltui) savo žavėjančių balsu. Tai mes, Philadelphia Lietuvos Veikėjų Taryba tą viešai pareiškiame ir prašome philadelphiečių (lietuvių), kad jie p. A. Banį irgi paremtų, kuoskaitlingiausiai atsilankymu į jo koncertą. Kartu prasome ir plačiosios lietuvių visuomenės Amerikoje, kad ji, kaip p. A. Banys kur nors atsilankys su savo koncertu, remtų jį kuoluoliausiai.

Phil. L. V. Taryba.

DETROIT, MICH.

Labdarinagam Sušelpimui Vajus.

Kiekvienais metais Detroitas surenka milijonus dolerių labdarinigiems darbams. Taigi štai lapkričio 2 dieną prasidėjo metinis „Sušelpimo Vajus“, kuris tęsis iki lapkričio 14 d. Šiame vajuje šelpimui šio miesto nelaimingų žmonių ims dalyvumu apie 71 organizacijos ir draugijos, kaip tai Raudonasis Kryžius, ligonbučių darbuotojai, Apsaugojimo nuo Ddžiovos Draugystė, Mielaiširdingų Sererų Draugystė, Mergaičių Prižiūrėjimo Draugystė, Užlaikymo Senų Žmonių Draugystė, Amerikonizacija Biuras, Tarpautinė Įstaiga ir daugel kitų.

Per pereitus metus Sveikatos Agentura prižiūrėjo 89,000 žmonių. Suteikta pagalba negalintiems dirbti 45,143 žmonėms; aprūpinta ir priglausta 8,500 vaikų, neturinčių tėvų; suteikta medikalė pagalba ir reikalingas prižiūrėjimas delei 20,000 mergaičių ir moterų.

Apert to, virš minėtus organizacijos padėjo ateiiviams, apirupindamos juos visokiais reikalais, kaip tai darbe, ligoje ir rupinios, kad atveiai taptų ištikimais šios šalies piliečiais. Šiame darbe daugiausiai pataravus musų Tarpautinė Įstiga, kuri atliko visokius reikalus

Iš viso Detroito ir Detroito apylinkėje su pagalba 71 organizacijos duota pagalba įvairiais būdais delei 231,618 žmonių.

Lietuvių gyventojų Detroito randasi maž daug apie 14,000 ir iš to skaitliaus gyventojų mes gauname nemažai atsiliepimų bei prašymų pagalbos įvairiems lietuvių reikalams. Iš tos priežasties mes drįstame manyti, kad lietuviai žmonės, matydami mūsų praeities nuveiktą darbą visuomenės labui, atjauš šį mūsų žygi, palaikydami sau už priedermę paaukoti bent dalį sulig savo išgalės šiam labdariniam darbu.

Lois Rankin, pašalpos teikimo direktorius.

DANBURY, CONN.

Spalių 22 d. lietuvių uždavė lenkamams per nosį. Dalykas atsitiko tokis: lenkai pradėjo stovėti sau bažnyčioje, suprantama reikia ir pinigų, tai lenkai užsimanė ir lietuvius pritraukti prie savęs, o gal tik lietuvių pinigais pasinaudoti — to nežinau, bet lietuviams tas nebuvo būvęs ant sveikatos. Pirmiausia lenkai sužinojo kada įvyksta SLA. 306 kp. susirinkimas, tad ir atbėgo į lietuvių susirinkimą du lenkai ir jų kunigiukas. Pasiprašė, kad jam lietuvių duotų pakalbėti ir sulig žmoniškumo taisyklių, jam leista pakalbėti. Jis abelnai nieko nepasakė tik tiek pažymėjo, kad jų bažnyčios dury bus atdaros ir del lietuvių ir prašė, kad lietuvių kiek prigelbėtų. Kunigiukui atsakyta, kad gal mes svarstysime jo prašymą, tuomet jis atsisveikins ir išėjo.

Cia lietuviams, kaipo laisvi žmonės, nesvarstė to lenkų prašymo, o tik pasijuokė ir atliktais kriukais. Bet lenkai užsimanė tikrai lietuvius pritraukti prie savęs ir jie parašė korespondenciją į „Danbury News“ — vietinį anglišką laikraštį, kad lietuviams maršuos su lenkais 18 d. spalio del pašventinimo kampinio akmens, o 19 d. spalio tilpo lenkų kita korespondencija, kad lietuviams sykiu maršavo su lenkais. Lietuviai tamė prošapanų maršvime suvisai nedalyvavo ir nemarkavo su lenkais tose jų iškilmėse.

Lietuviai pamatė, kad čia negaistinas ponas nori ant lietuvių ponauti, tai nieko nelaukę davė lenkam atsakymą per tą patį „Danbury News“ laikraštį, kuris skambėjo šitaip: „Lietuviai neprigulės prie naujos bažnyčios. Jūs lenkai rašote, kad lietuviams maršavo sykiu su jums. Lietuviai su jums nemarkavo ir nemarkavo. Mes suprantame, kad jūs mus mylite, bet mes esame kita tauta ir mes turėdami savo kalbą jūs kalbos nesimokysime. Kas iš lietuvių norės eiti į bažnyčią, tai čia yra dvi bažnyčios Sv. Petro ir Sv. Juozapo (airių). Lenkų bažnyčia lietuviams yra nesvarbi. Teiksitės nevertoti lietuvių vardo. Čia yra Jungtinės Amerikos Valstijos, o ne Lenkija“.

Sitokis lietuvių atsakymas lenkus labai išgąsdino. Lenkų kunigiukas kai iš ugnies išsoko ir antrytojaus atbėgo į dirbtuvę, kur SLA. kp. pirmininkas dirba ir klausia kas taip padavė į laikraštį? Bet gavo atsakymą: eiki į „Danbury News“ ofisą ir sužinoki. Kun. atsakė, kad esą aš paduosiu apie lietuvius į laikraštį, bet ir vėl gavo atsakymą, verčiau pasilsėk, nes dar daugiau gali gauti nuo lietuvių. Taip jis ir padarė, nes jam daugiau nieko neliko, kaip tik tylėti. Taip ir reikia su melagiais pasielgti.

Tas lietuvių lenkam atsakymas žaibo greitumu apibėgo visą miestelį ir dabar amerikoniai bado lenkam akis, o pastarieji iš piktumo nežino nei ką daryti. Ir kaipgi nepyks, kad tokią nešlovę lietuviams jiems padarė, išskeldami jų melus aikštėn.

Nors lenkai savo bažnyčios dar neturi ir nedėdieniais pamaldas laiko miesto svetainėje, bet ir nekuri lietuvių pradėjo eiti ir net savo vaikus pradėjo vesti pas lenkus. Nors ant laimės tokių lietuvių suvisai maža atsirado, bet visgi negražu yra, kad prie savo priešų glaudžiasi ir tokiems lietuviams yra didelė gėda! Jeigu jūs taip norite būti gerais katalikais, tai yra airių bažnyčios ir bažnytinės mokyklos. Jau jei tokiems lietuviams negalima apseiti be bažnytinės mokyklos, tai verčiau savo vaikus leisti į airių parapijines mokyklas, negu į lenkų, nes jūs vaikai nebus lenkais niekad ir greičiausia ir karštais katalikais nebus. Butų labai gerai, kad jie išsiauklėtų lietuviams, bet veikiausia bus amerikoniais.

Danburiečiai lietuviams geriausia padarysytė rašydami prie SLA. 306 kp., kurion gali įstoti suaugę ir vaikai. Prisirasykite jūs patys ir savo vaikučius prirasykite, nes žinote kokią naudą atneša šita lietuvių garbinama organizacija.

Gudelis.

PLYMOUTH, PA.

Spalių 25 d., buvo laikomas mėnesinis susirinkimas Lietuvių Laisvų Kapinių Bendrovės. Iš raportų pasirodė, kad L. L. K. B. gerai stovi: skolos mažai turi, lotų daug parduota. Nežiūrint kad dabar angliakasyklos nedirba (streikuoja), bet tą dieną parduota 4 lotai ir viena duobė pavieniui. Beveik nėra to susirinkimo, kad nebutų parduota 2-3 lotai. Netik perka lotus laisvų pažiūrų žmonės, bet pastarajam laike suduodo ir katalikai.

Praeitą savaitę palaidojo Laisvuose Kapuose vieną kataliką iš Wilkes Barre, Pa. Mat už tas išlaidas — užmokėjimą kunigui už duobę ir palaidojimą, tai Laisvuose Kapuose nusiperka lotą už tuos pinigus, kur gali palaidoti 12 didelių ir du mažų ant vieno loto, nes lotas yra 18 x 18.

Taigi linksma pranešti, kad nors dabar suprato Laisvų Kapų naudą visuomenė ir pradėjo atskirti grūdus nuo pelų. Iš pradžių L. L. K. B. sumanytojams buvo sunkus darbas. Netik Romos trastas bandė pastoti kelią, bet ir patys laisvos minties žmonės žiūrėjo į L. L. K. B. kaipo nereikalingą. Nesa apie keturi metai atgal L. L. K. B. kvietė per laikraščius ir tuo tikslu buvo pagaminta lapelių apie 4,000, kad išplatintų po visą apylinkę: Kingstoną, Edwardsville, Wilkes Barre, Pittstoną ir tt. Bet ar daug atsisaukė? Visai mažai. O lotai tada buvo tik po \$25.00. Aišku, kad laisvos minties žmonės tada nesuprato, ar nenorėjo suprasti

šito svarbaus užmanymo. O šiandien lotai dvigubai brangiau parduoda, vienok sujudo pirkti, kaip aukščiau minėjau. Taipgi turiu pažymėti, kad L. L. K. B. valdoma demokratiškai — visi lygias teises turi: kaip socialistas, taip komunistas, sandarietis, katalikas. Dabar lotai parduoda po \$50.00 ligi naujų metų. Po naujų metų gal bus lotai brangesni. L. L. K. B. duoda lotus ir ant išmokėsio. Taigi pasinaudokite, nes dabar yra aukštinė proga. St. Žukauskas — fin. sek.

STRAIPSNIS 148.

Apstus Miegas Apraudžia Sveikatą Jūsų Kūdikui.

Reguliariški laikotarpiai nejudomo miego būtinai reikalingi augančiam kūdikiui. Be ganėtinio pasisio, gero penėjimo ir priežiūros vaisiai dingsta. Kūdikui patogiausia miegoti vienam. Kambarį reikia gerai išvėdinti. Matrasas turi būti lygus ir iš bovelnos, plaukų arba vilko. Paduškos nereikia, bet jei orima, tai galima patiesti švartą, sulenkta skarelę po galva. Miego išsiaukimui kambarį reikia pritaminti. Reikia vengti kūdikio supimą ir kitus nurašymo būdus. Atmink, kad miegojimas yra igimties paprotis ir turi atėti gamtiškai. Vengk visų gyduolių del miegojimo, nes jos visos labai pavojingos rankose neprityrusio asmens.

Tinkamas maistas ir penėjimas daug turi su miegu. Nedapenėtas kūdikis bus alkio išbudinamas. Perpenėtas bus neramus nuo surimio viduriuose. Sveikų kūdikių niekad nereikia budinti, kaip tikai del penėjimo. Vienok del permainymo sušlapintų drapanų tą taisyklę galima peržengti. Kūdikiai tuoj pramoksta prabusti penėjimo laikui, ir nėra stebėtina, kad kūdikis po trijų mėnesių įpranta miegoti istisai visą naktį, prabusdamas tik del penėjimo pavakary. Šitame amžy kūdikis turi pramigti bent du sykiu po dvi valandų per dieną, ryte ir po pietų. Kūdikiai augant, vieno snustelėjimo užtenka, kad patarintia popietinį užmigimą tęsti iki penko ar šešto meto.

Jeį po to, kaip padarei visus pasisaugojimus, kūdikis vis nerimauja, pasirodavyk su gydytoju, nes gali būti yra kokia besivystanti liga, kuri neduoda ramiai išlėtis.

Seną Problema Motinoms.

Nedapenėjimas yra didžiausias priešas bręstančiai merginai. Kiekviena motina turi tą pavojų sutikti. Nesenai įjymus angly kirurgas pareiškė, kad minios bręstančių mergaičių yra nedapenėtos. O blogiausia to dalis yra, kad liga tuoj po to seka. Džiova ypatingai gresia bręstančioms mergaitėms.

Mokslu eksperimentai tarpe mokyklos vaikų nesenaį įrodė, kad Eagle Pienas ypatingai veikia gydat nedapenėjimą. Vaikai auklėti su E. Pienu du syk greičiau augo negu paprastai. Po teisybei, vidutiniškai jie daugiau augo negu paprastu pienu išauklėtieji. Jų mokytojai raportuoja, kad jie netik geriausia išrodė, bet buvo sveikesni ir greičiau mokinosi.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk atėčiai.

Nuo 1857 trys gėntkartės kūdikių laimingai išaugo šituo laiko išbandytu kūdikių maistu.

Jeį pasiusite šį apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, jie pasakys jūsų kalboje, kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

IZYMI NAUJIENA MUZIKOJE!

Kas negirdėjo ne laiku mirusio Čiurlionies? Jis buvo netik gabus dailininkas, bet ir kompozitorius. Lietuvos Švietimo Ministerija išleido jo muzikos kurinius ir „Vienybės“ Knygynas gavo jų išplatinimui Amerikoje:

- DEL PIANO
No. 167. Septyni Preludai ir Fuga. (Su Čiurlionies paveikslu ir reprodukcijomis jo piešinių). Kaina \$1.60
No. 168. Du kanonai, 9 preludai ir Nokturna. Kaina \$1.20
No. 169. Muzikališki Bruožai. Kaina .80
No. 170. Liaudies Dainelės. (Reprodukcijos jo piešinių. Yra pora dainelių ir su žodžiais). Kaina \$1.20
KORAMS
171. Liaudies Dainos. (Apie 15 liaudies dainų sudėstytų mišriems korams, su paveikslais). Kaina \$1.00
172. Sanctus ir Neliskusimė. (Bažnytiniams korams) .80
VARGONAMS
73. 14 trumpų preludų vargonams. 60c. Spaudą prižiūrėjo Stasys Šimkus. Knygos labai gražiai išleistos ir malonios turėti.
V I E N Y B Ė,
193 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Telegrafinės Pinių Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo sistemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybes pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiūnčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS

Sulig greitumu Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėti kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

Table with 4 columns: Amount in Litai, Price per \$100, Amount in Litai, Price per \$100. Rows: 100 litų \$11.25, 200 litų 21.50, 300 litų 32.00, 400 litų \$42.50, 500 litų 52.75, 600 litų 63.00, 700 litų \$73.25, 800 litų 83.50, 900 litų 93.75.

Money orderius reikia pirkti ant vardo.

Naujienos, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

DABAR UZSIRASYK 'AMERIKOS LIETUVI'

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis raminių pasiskaitymų, naudingų moksliskvų straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančiam gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinė AMTRIKOS LIETUVI, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip: 'AMERIKOS LIETUVIS' 14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

'VILNIS' LIETUVIŲ DARBININKŲ DU-SYK SAVAITINIS LAIKRASTIS, 8 PUSLAPIŲ.

Išaina Utarninkais ir Pėnyčiomis. VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių. Vieną numerį pažiūrėjimui siunčiame veltui. VILNIES prenumeratos kaina Amerikoje: metams \$3.00; pusei metų \$1.75; Chicagoje ir užrubežy, metams \$3.50; pusei metų \$2.00. 'VILNIS', 3116 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

- Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievertos (Komedija) ..... 20c.
Daroininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ..... 20c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai ..... 20c.
Kelonė į Sidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos
Karės Metu pusl. 102 ..... 85c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ..... 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Susiprato — pusl. 64 ..... 20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00
Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UZ PILNĄ KAINĄ:

- Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells) 292 pusl. 2.25
Angliškas-Lietuviškas Žodynas, 834 pusl. 6.50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl. 3.00
Rankvedis Angly Kalbos, 310 pusl. 2.50
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų) 392 pusl. 2.25
Tukstantis ir Viena Naktis — 298 pusl. 1.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžiai) 125 pusl. .... .75
Aritmetikos Uždavinynas (Vadovėlis aritmetikos pradžiai) 103 pusl. .... .50
Lietuvos Žemlapis 1.00
Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) 4.00
Lietuvių Tautos Istorija — 1923 m. leidinys — 260 pusl. 1.00
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija .. 85c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama 40c.
Alenutė — Perstatymas Dviejuose Aktuose — 36 pusl. .... 25c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... \$1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pust. 1,274. Kaina \$10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00
Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.
Eglė (Žalčio Karalienė) \$10.00
Žalčio ir Gulbės Dievaičio duetas ..... 75c.
Liet. Dainos \$1.50
Birutės arija ..... 80c.
Pasaka (Dramatiška daina) ..... 80c.
Kanklės 1920 m. \$2.00
Aras, kvartetas ..... 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 W. 30-th Street NEW YORK, N. Y.

'ZMONIJOS ISTORIJA'

Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradėdanti apskaiti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvunų, apsakoma plačiai tą žiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją. Leidžia „Dirva“ — kas iš kalno užsiprenumeruos gaus už \$2.00 (ir 25c. už persiuntimą.) Didžiausias veikalas už tokius pinigus! Prenumeratorių vardai tilps toje knygoje. (Reikalaukit cirkulioro dykai, paaiškinaacio apie knyga)

'GALIUNA S'

Drama iš Lietuvių pasakiskų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos kėtu, kaina dabar tik 25c. Po išspausdinime bus 50c. ar 75c.

'DIRVOS' KNYGYNAS, 3352 Superior Avenue, CLEVELAND, O.

VIETINES ŽINIOS

JAUNULIŲ MOKYKLA NAUJOJ VIETJOJ.

SLA. 83-čios kuopos Jaunuolių Mokykla persikėlė į „Vienybės“ Svetainę, 193 Grand St., Brooklyne. Šioj naujoj vietoj mokykla įsikuria pastoviai visam mokslo sezonui ir pamokos įvyks antradienių vakarais ir šeštadienių popiečiais.

Persikėlus mokykla naujon vieton, dar bus priimami nauji mokiniai, todėl prašomi tėvai atvesti savo vaikus šeštadienių popiečiais, nuo 2-ros valandos, ir užregistruoti. Nauji mokiniai dar bus priimami per visą šį mėnesį, nes yra sudaryta prirengiamoji klasa, todėl galima naujus mokinius priimti. Pasinaudokite šia proga visi, kurie norite, kad jų vaikai išmokyti savo tėvų kalbą; taipgi taiskingai skaityti ir rašyti lietuviškai, kad jie galėtų būti naudingi Amerikos lietuvių gyvenimui.

Mokyklos valdyba.

BUS GRAZUS PROGRAMAS.

Tenka sužinoti, kad busimasis „Vienybės“ Didysis Koncertas suteiks publikai labai įvairių ir gražių programą. Kaip žinome, šiame koncerte dalyvaus mūsų žymūs artistas JUOZAS BABRAVICIUS, kuris bus taip sakant šio koncerto papuošalu. Apart p. Babravičiaus dalyvaus dar ir sekamos mūsų dainos mėno jėgos: Operetės Choras — su geriausių kompozitorių dainomis; Vincas Endzulaitis — talentingas smuikininkas; Marė Strumskienė — mūsų gražusis sopranas; Marė Butėnienė — irgi gražus mezzo sopranas.

Šitas puikus koncertas įvyks lapkr. 22 d., 3 val. po pietų, Miller's Grand Assembly, kertė Grand ir Havemeyer gatvių, Brooklyne. Vakare bus didelis ir puikus balius. Patartina bilietus nusipirkti iš anksto, nes kiek teko girdėti, tai bilietai labai smarkiai parduoda ir todėl galima turėti sunkučių su bilietų įsigijimu koncerto dienoje.

Vienybinkas.

„IŠEIVIS“ JAU VISAI ARTI.

Kaip žinome Lietuvių Operetės Draugija rengia pastatytį scenon puikią komp. S. Simkaus operetę „Išeivis“. Šis gražus vaidinimas įvyks šeštadienio ir sekmadienio vakarais, lapkr. 28 ir 29 dd., kun. Pauliuoko parapijos svetainėje, kertė North 5-th ir Havemeyer gatvių, Brooklyne. Pradžia 8 val. vakare.

Šita operetė labai graži ir jos suvaidinime dalyvauja žymiausias jėgos. Bilietai tik po 75c. ir \$1.00, kuriuos iš anksto galima nusipirkti „Tėvynėje“, „Vienybėje“, „Garsė“, pas Ambraziejų, kun. Pauliuoko parapijos salės ofise ir pas Operetės Draugijos narius. Patartina visiems iš anksto įsigyti bilietus ir butinai pamatyti ir išgirsti šitą puikią operetę.

Zinių rinkėjas.

IS OPEROS „CAVALLERIA RUSTICANA“.

Kai jau „Tėvynės“ skaitytojas yra žinoma, kad lapkričio 1 d. Labor Lyceum salėje, Brooklyne, įvyko vaidinimas operos „Cavalleria Rusticana“. Šį vaidinimą suruošė ponias Januškie-nė-Menkeliuniūtė ir vaidino vadovaujama Santuzja rolė. Tai buvo pirmas šios lietuvių dainininkės pasirodymas operoje.

Abelnai imant, vaidinimas šios operos buvo vidutiniškai pakenčiamas, nors daug ko jam truko. Visų pirma, tai svetainės netikumas operoms vaidinti ir pati scena čia pat, prie publikos — orchestra beveik susimaišius su publika, darė la-

bai neįtakoję įspūdį. Apart to, ir choras buvo gana silpnas — mažai ir matomai be repetičių — nesusidainavęs. Orchestra gera, tik arčiau sėdinti publika užglušdavo savo garsiu grojimu, kad tankiai net ir viso choro nebuvo galima girdėti. Italai artistai — vieni geresni, kiti prastesni, bet abelnai pamėmus vidutiniški. Gera buvo ponias Barducci motinos rolėje.

Kalbant apie ponias Januškie-nė-Menkeliuniūtę reikia truputį ilgiau apstoti ir nors keliais žodžiais jos pastangas apibūdinti. Juk mums svarbiausia apie jos pasirodymą šiame vaidinime žinoti. Taigi pirmiausia turiu pasakyti, kad ponias Januškie-nė yra gerokai pažėngus pirmyn nuo to laiko, kai ją paskutiniu kartu girdėjau dainuojant. O tas buvo apie pora metų atgal. Vienok negalima pasakyti, kad ji būtų jau pilnai pasiekus tos aukštumos, kuri reikalinga operų dainininkams. Jai dainuojant vis dar lyg jauti, kad tarsi ji negali tinkamai suvaldyti savo didelio balso, nors vietomis ji pilnai švelniai ir jausmingai išpildė savo partiją. Bet visgi nestigo ir tokių vietų, kur jos balsas tarsi nesuvaldomu buvo. ypač tas pasireiškia aukštesiose gaidose. Jei ponias Januškie-nė pasistengtų parodyti daugiau muzikalo, sušvelninto dainavimo, o ne begalinio riksmo aukštesiose gaidose, tai ją būtų galima jau priskai-tyti prie baigiamo lavinti dra-matiško soprano.

Taigi didelį dar darbą prieš save turi šita mūsų talentinga dainininkė, kuri tikrai prigimties apdovanota dideliu ir gra-žiu dramatiško soprano balsu. Vienok ir šitos kelios pastabos padaryta ponias Januškie-nė jau kaip operos debutantei ir todėl nereikia manyti, kad ji blogai dainuoja. Abelnai pa-ėmus, ji dainuoja gražiai ir har-moningai ir šios pastabos taikytos tik išimtinuose atsitikimuo-se ir tai vien tuo tikslu, kad man norisi ją girdėti taip dai-nuojant, kad nebūtų negalima nieko užmesti jos dainavimu. Jos išpildyta partija šioje ope-roje parodo, kad ji jau yra ne-paprasta amatorė dainininkė, nes dainuoti operose, tai ne koncertuose sudainuoti papras-tą dainelę. Ir ji šią sunkią par-tiją išpildė su nemažu pasise-kimu. Tai yra didelis plusas jos karjerai, kaip siekiančiai operinės scenos.

Linkiu jai to pasiekti ir pasi-tikiu, kad jos pasiryžimas ir tolimesnis besilavinimas privės ją prie galutinio laimėjimo.

Neva muzikas.

IVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTES.

— Pereitų rinkimų galutini daviniai parodo, kad New York miesto valdininkų visus urėdus laimėjo demokratų partijos kandidatai. Išrinktas majoras Walker gavė net apie 400,000 balsų daugiau už savo oponentą — republikonų partijos kandidatą Waterman. Abelnai visi demokratų partijos kandidatai tapo išrinkti didele balsų didžiama.

— Amerikos Raudonojo Kryžiaus vėjus naujų narių gavimui prasidėjo Paliaubų Dienoje, lapkričio 11 d. Įvairios New Yorko organizacijos dirba su dideliu atsidavimu, kad pagelbėjus šitai svarbiai įstaigai surinkti kuodaugiausiai lėšų. Taipgi prezidentas Coolidge išleido oficialią atsišaukimą į visą kraštą, kad kiekvienas pilietis, kuris tik išgali, prisidėtų prie šios svarbios įstaigos — Amerikos Raudonojo Kryžiaus. — Neatitinkamas regėjimas apsunčia mokslą net 25 nuosimčiam New Yorko viešųjų mokyklų mokiniui. Šitai pas-keblia Amerikos Regėjimo Ap-saugojimo Taryba, kuri išgza-minavo viršaus milijoną New

Yorko viešųjų mokyklų moki-nių. — Visomis susisiekimo įmo-nėmis New Yorke pereitais me-tais, kurie pasibaigė su pereito birželio mėn. 30 d., viso pasa-žierių pervežta 2,716,777,978, arba arti 44 milijonus daugiau negu metais prieš tai. Kompa-nijoms uždarbio liko \$2,588,940. Prie šitos skaitlinės nepriskai-tyta 5-tos Ave. autobusų linija, pervežusi 67,700,000 pasažierių ir miesto operuojami autobusai, kurie pervežė apie 40,000,000 pasažierių.

Svarbus Patarimas

Jau artinasi Kalėdos, Visiems nemažos bėdos — Reiks dovanas pirkti, O nežino ką parinkti.

„Gyvenimo Dumble“

yra puikiausia Kalėdų dovana, nes tai yra labai graži apysaka, nupinta iš varguolių žmonių gyvenimo, kuri patiks kiekvienam. Džiaugsis kiekviena panelė tokia dovana gaus nuo savo širdies karaliaus, džiaugsis kiekviena žmonelė, kuomet ją apdo-vanos šita jausminga apysaka jos mylimasis vyras. Abelnai, „Gyveni-mo Dumble“ apysaka bus labai bran-gi Kalėdų dovana nuo visų ir vi-siems. Pasiskubinkite ją nupirkti, nes jau nebeįsigauna šios gražios apy-sakos turime. Druitis audimo apar-rais — \$2.50, storo popiero apar-rais — \$2.00. Pasiūsimė ją stačiai nurodyti ypatai be jokio primokėji-mo, net pažymėdami nuo ko yra siunčiama kaipo Kalėdų dovana, jei pirktas tu norės. Siunčiant į Lie-tuvą, reikia primokėti roc. persiuntimo lėšoms. Pinigus galima siųsti registruotai laišku, arba pašta per-ada (money order). Siunčiant banko čekį reikia pridėti roc. padangimui lėšų čekį iškeičiant. Adresas:

„P A R A M A“
307 W. 30-th St., New York City.

Ar turite KOSULYS?

Kodel nepamėginti Severa's Gough Balsam. Gera, saugi ir patikėtina gyduole nuo kosulys. Kaina 25 ir 50 centai.

Nuo peršalimo nėra nieko geresnio, kaip Severa's Cold and Grip Tablets. Kaina 50 centai. Tos dvi gyduoles yra geriausiai dėl kosulio, peršalimo ir užkimo. Pirmiausiai kreipkitės į aptieką.

PETRO LASTAUCKO rankų darbo smuikas gerai patraukėn-čiai skamba orchesterio ir solo. Parsiduoda labai pigiai, nuo \$50 iki \$125. Siųskite del perdirbimo senas ir naujas smuikas. Aš jėdu didelį ir švelnų balsą. Kvie-čiami visi lietuviai.

PETRAS J. LASKY,
1035 Bridge Street,
GRAND RAPIDS, MICH.

Neleiskite Pleiskano Sugadinti Jusų Gražumą

Atsargiai prižiūrėti nagai, sveika veido išsūra ar naujus mados aprūdai nebus patėmyti, jeigu plaukai bus pilni pleiskano. Neleiskite, kad tie įkyrus balti parazitai gadintų jusų gražumą. Naudokite Ruffles.

kas vakaras per dešimt dienų ir pleiskanos tuojus išnyks. Po to retkarčiais naudojant apsaugosite nuo jų. Ruffles parūdoja jusų vaistinėkas po 65c. butelį arba 75c. tiesiog iš laboratorijos.

F. A. D. RICHTER & CO
Bery & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA FARMA.

105 akrai geros žemės, viskas gerai auga-dera. Parduodu su viskuo, kas tik ant farmos randasi; su ja-vais, gyvuliais, mašinomis, rakan-dais ir visais kitais daigtais. Turiu 17 karvių, iš kurių yra 11 melžiamų, 1 ostein bulius, 5 jauni veršiai, 4 arkliai, 12 kiaulių, 50 karvelių, 5 ža-sys, 200 vištų, geri budinkai, 7 kam-barių stuba, visose triobose yra in-vestas vanduo. Farma randasi tik milė toluo nuo miesto ir geležke-lio stoties. Budinkai kainavo \$4,000, žemė verta \$3,150, gyvuliai, maši-nos, rakanđai verti \$3,000. Viskas sykiu verta \$10,150, o parduosiu vis-ką už \$6,800. Inmokėt reikia \$2,500, likusioji suma reiks išmokėti bankui per 30 metų. Kas greitai laiku pri-rodys kupčių, tas gaus \$150. Esu priverstas viską pigiai parduoti, nes noriu tuojaus išvažiuoti į Rusiją. Adresuokite:

FRANK BARTASIUŠ,
R. F. D. 4, Bradford Co., Ulster, Pa

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Rankų, Kojų, Nuguro skaudėjimą, Šaltį, Rankų, Kojų, štrpimą. Dusuil, Galvos skau-dėjimą, ir taip visokių skaudėjimų (tik ne rona).
Tadašiai žmoniu yra išgydyti o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati averia su-žis naudos gydymo.
Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00, ir 10 centu extra už persiuntimą.
Klauskite pas aptiekorius DEL DEKSNIO NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
11-12-1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11
Ultravioletinė Ivesa Diatherma.

SKAUSMAS KUR? PAMINKIT.
ZMIJEZNIK
CIGARETOS
HATLES

YRA GERAS DEL:
1. Ramatiško gėlimo.
2. Nerviško galvos skausmo
3. Neuralgijos skausmo.
4. Mešlungiško traukimo.
5. Kietspando.
6. Skausmo šonų, krūtinių ir pečių.
7. Apsidėginimo ir žaizdų.
8. Apsisaugojimo nuo uodų.
9. Skaudančių muskulų.
10. Apsisaugojimui nuo užnuodi-jimo, nuo silpnų atstikimų, įdrėskimo ir t. t.
Prekė 35c., 65c. ir \$1.25.
Del patirimo arba knygutės rašykite į:
ALBERT G.
GROBLEWSKI & CO.,
Dept. 14, Plymouth, Pa.

Telephone Yards 3162
DR. A. L. GRAIČUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Su daugiau kaip 25 metų prityrimu prie ligonio lovos)
Ligoniai pirmą kartą atsilankantieji prašoma pateikt atei die-nos laiku nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 1 iki 3 po pietų. Vakaris re-guliarinės valandos: nuo 6 iki 8 val. vak.
Chicagiečiai ir apylinkės lietuviai malonesite patėmyti mažą per-maimą ligonių priėmimo valandose.
3310 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

SMAGUS VYRAI
Netik sportai, bet ir darbininkai ir geresnės kliasos lietuviai biznierių, rudydami NAUJOKŲ BROLIŲ padarytus cigarus visi džiaugiasi, nes jie žino jog tai yra geriausi Cigarai Amerikoje, gardūs rudyti, puikiai dega ir dumas maloniai kve-kia, jog visiems patinka. Nors daugiau mokėtum, bet geresnių Cigarų negali gaut. Visi intelligen-tai juos ruo. Broliai lietuviai — labai puiku, kad lietuvišką išdirbystę paremiat, nes visiems garbė už lietuvių pramonystę ir toliau užpršom, kad Restauracijose, Klibuose, Štoruose, pas Bar-berius ir visose lietuviskose užėgoje visur reika-laukit ir rudykit po vardu — JONO—JOHN'S CIGARŲ arba brolio Petro bei L. D. K. VYTAUS. Tėmykit, kad būtų vardas ir paveiklas ant bakso kaip Jonas su pirštu rodo i aukšnius medalius, — o rudykis ir džiaugiesit. J kitus miestus išsiuntinėjam ant pareika-lavimo per pašta. Adresas: —
J. and P. NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBTUVE,
267 Division Avenue, Brooklyn, N. Y.
Kurie netingi liuosam laike kaipo agentai kituose miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų, ir kodel nepradėt biznieriata?

Biznieriatai Garsinkitės „TEVYNEJE“.

Kaip Aš Uždirbu Pinigų Namie

Ir tuo budu padedu Jurgiui, nes jo alga pradeda mažėti

Kiekviena moteris arba save užlaikanti mergina gali uždirbti ekstra pinigų. Daugumas jų dabar jau uždirba — savo namuose — Kaip Auto Knitting Apsimoka Trijais Budais.

Rašo MARY WHITMAN.

„MANO MIELAS, jums reikėjo pamatyti bažnyčioje ją šiandien. Ji išrodė tikrai dowdy“. Tikra sarmata! Mary budavo visuomet taip gražiai apsirengusi mergina — kol ji nebuvo apsidėjusi tą bankos klerką. Aš manau, kad ir jis tai atjaučia.“

„S-š-š! Ji važiuoja ant šio karo. Ji sėdi užpakaly jusų. Ji gali išgirsti.“
Gatvekaris buvo prisikimšęs žmonių ir jie nepastebė-jo manęs pirmiau, bet aš girdėjau — ir mano veidas paraudonavo iš sarmatos. — Aš tikrai išrodžiau „dowdy“ — ir aš tai žinojau. Nieko nėra taip slejancio moterį, kaip sena skrybėlė ir seni rubai gražiame ne-dėdienio rytmetų pavasarį.

Aš išlipau iš gatvekario ant sekamo kampo ir keletą likusių blokų parėjau pėsčia namo — pas Jurgį. Mano kartvyti turė pradėjo lieti per viršų ir man reikėjo keletą minučių, kad su-lalikus atgal mano besiveržiančias ašaras ant mano degančių skruostų.

Aš nenorėjau, kad Jurgis jaustųsi praš-čiau negu pirmiau kas link mūsų piniginių rei-kaiki. Mano vyras yra vienas iš tu „baltkalnie-rių vyrių“, kurių algos neuženka del pragyeni-mo išlaidų. Aš buvau privatiška sekretorė ir uždirbavau užtekinai pinigų del savo patogaus pragyvenimo. Ir kuomet pragyvenimo kainos vis kilo ir kilo augstyn, aš labai tankiai pri-mindavau Jurgiui, kad aš bučia užgandinta, jei aš gautiau ir vėl kur nors darba, bet jis vis-lomet sumušdavo mano idėją.

Bet kartus patyrimas šio nedėdienio ryto, tai jau buvo perdaug del manęs. Aš nuspen-džiau kuomet eju namo pėsčia nežiurint Jurgio priestartavimo, aš turiu uždirbti sau pinigų del rubų.

„Ji pagelbėjo mums sunkiuose laikuose paversti liuosas valandas į ekstra dolerius“

pančiakų kompanijai į pančiakų skyrių, grįž-tancia pašta aš gavau nuo jų čekį.
Taip aš vis neriaun pančiakas — bet po tuompo laiko nelabai daug jų siunčiau kompa-nijai ir kuomet paspačia pasakiau savo drau-gei Graacijai apie tai, tai tuojau sušuko: „Aš žinau kur mes galime tas pančiakas parduoti čia pat ir net gali nieks nežinoti kas jas pada-rei“. Tas darbas man sekėsi, aš pardavinėjau pančiakas čia pat ir suradau, kad tuo budu dar galiu uždirbti daugiau pinigų negu siūsda-ma geras pančiakas kompanijai.

Vieną sykį, kuomet mes rengėmės eiti iš namų, aš pasirodžiau prieš Jurgį gražiame, gražiai apsiuvinetame kaute, kuri aš buvau ma-čiūsi skelbimose Park & Taylor išpardavime ir parodžiau gražią mažiuką sverteruka, kurį buvau nunešusi pati su pagalba Auto Knitting.

Jo burna atsidarė ir iš nusistebėjimo nega-ležo nei žodžio išstarti, po valandėlės prabilo: „Kur tu juos gavai, Marijona?“
„Aš užsidirbau juos pati“, atsakiau links-mai. Norėjau pamatyti kaip jis žiūrės į tą nau-janybę.
„Ir sverterį, taipgi?“ jis paklausė ir aš nu-maniau ką jis mano kiek tas sverteris kainuotų perkant.
„Bet, Marijona, aš nežinojau, kad tu gali taip gerai nerti!“
„Aš nemokėjau rankoms Jurgį“, aš atsa-čiau, „bet aš išmokau nerti kitokiū budu. Ir priežastis tavo nežinojimo yra ta, kad aš viską laikiau paslapytė.“

Jurgis pažiūrėjo į mane tokiomis akimis, tartum jis manė, kad aš esu pavojusi tuos nau-jus dalykus — aš į pasivadinau ir liepiau pa-siklausyti mano pasakos.
„Dabar klausyk, mylimasis“, aš pasakiau švelniau, bet įtikinančiai, „ar tu nemai, kad tu dabar užtekinai uždirbi pinigų? Taip bu-vo, tiesa, tula laik, bet kuomet viskas taip labai prabango ir tavo alga ne dauginasi, bet mažinasi, ar tai nėra geras dalykas, kad aš galiu uždirbti pinigų tuo budu del rubų ir ki-tų reikalingų pasilinksiminimas dalykų, kurių mes negalime turėti kitu budu.“
Ir aš pradėjau įkalbinti Jurgiui ir pertik-rinti jo seną idėją, kad „mano moteris neturi dirbti“.
„Tu žinai taipjau gerai, kaip ir aš“, aš pa-sakiau, „kad vidurinė klasė žmonių dabar turi kuosunkiausiai kovoti. Kiekvienas tai žino. Pažiūrėk į vedusias moteris, kurios eina į bi-zi-nį, kad pagelbėjus del savo vyrų! Nieks už tai nemano jokio blogumo apie juos. Ar ne mano planas užsidirbti pinigų liuosame laike nemie, neapleidžiant tavęs nei mažos Elenukės, geriau negu eiti kur nors darban? Nieks gali nežino-

Tas rodosi įtikino Jurgį, aš buvau tikra, kad taip bus. Jis pasakė:
„Taip tu vis prieštaravai man, Mary — bet rodosi, tu turi tiesa. Parodyk, kaip tu tai padarei“.

Tada aš paėmiau tą leng-vą Auto Knitter iš kloseto ir parodžiau Jurgiui kaip su ja dirbti. Aš turėjau jau užtekinai praktikos, aš pa-dariau pančiaką taip greitai, kad Jurgio akys ko tik iš kaktos neiškrito.

„Ir tu sakai, kad kompa-nijos pančiakų departamen-tas pirks nuo tavęs tas pan-čiakas?“ jis paklausė.
„Taip“, aš atsakiau, „jie paims visas mano gerai pa-darytas pančiakas už garan-tuotą kainą, bet kas dar geriausia yra, kad aš galiu sa-vo darbą parduoti čia pat namie ir uždirbti dar dau-giau negu siūsdamas kompa-nijai, nekaltant jau apie tai, kiek aš galiu padaryti dar-bo namaus taip kaip pada-riau šį sverterį.“

Jurgis tiesiog nusistebėjo, ir kuomet jis su-prato kaip gerai ir naudingas mano darbas yra pasakė, kad jis nesipriešins mano tolimesniam darbiui — ir faktiškai, dar paslaptimis buvo už-gandintas mano biznio patyrimu. Aš vis ne-riau, padariau labai gražių nerinių del savo ma-žos dukrelės, pančiakų del Jurgio ir daug gra-žiu nerinių del namų ir pardavimu.

Pasekmė buvo ta, kad aš nei mano maža Elenukė nėjome lauk be mūsų reikalingų daly-ku, rudenį arba žiemą. Kuomet atėjo pavasaris ir vasara, aš pradėjau nerti gražius dalykus, sporto ir golfo pančiakas, tikrenybėje aš visai mažai nerinių siunčiau kompanijai, bet kompa-nia man visuomet pagelbėdavo, net prisūntė man knygutę kaip aš galiu net ir namą pradėti statyti su pagalba nerinio biznio.

Dabar aš turiu gražių dalykų del savęs, del Elenukės ir del namų — ir visai nesijaučiu „prasikaltusi“ kuomet aš perku ką nors todėl, kad aš neimu nei cento taip vadinamų „šeim-yno pinigų“ — pinigų kuriuos Jurgis uždirba.
Kuomet aš išgirstu moteris nusiskundžiant apie brangumą rubų, aš visuomet bandau joms įkalbėti kaip Auto Knitter gali joms pagelbėti ir sutaupti pinigų — užsidirbti pinigų namie liuosame laike. Aš išaiškinau, kad Auto Knitter del namų darbo yra labai parankus, kad nune-rius del namų ir del savės, o jeigu jos nori, gali likusią dalį nusūstyti kompanijai ir gauti už tai atsakančią kainą.
Nežiurint kur jus gyventumet, aš tikrai žinau, kad jus norite žinoti apie Auto Knitter, kuris tiek daug reikiška del manęs. Nežiurint nieko tuojau parašykite The Auto Knitter Ho-siery Kompany ir dasižnokite apie namų in-dustriją, kuri laukia jusų. Dasižnokite ką kiti yra padarę su pagalba Auto Knitter ir ką jis jums pasiūlo. Siųskit savo vardą ir adresą ant žemiau pažymėto kup-uo — be jokios atsako-mybės. The Auto Knitter Hosiery Campany, Inc., Dept. 42110, 630 Genesee St., Buffalo, N. Y.

The Auto Knitter Hosiery Co., Inc.
Dept., 42110, 630 Genesee St., Buffalo, N. Y.